

Jaarverslag 2012

KNGF Geleidehonden

Stichting Koninklijk Nederlands Geleidehonden Fonds
Amsteldijk Noord 42
Postbus 544
1180 AM Amstelveen

Tel.: 020 - 496 93 33
Fax: 020 - 496 57 76

E-mail: info@geleidehond.nl
Internet: www.geleidehond.nl

Inhoud

blz.

Woord vooraf	1
Verantwoordingsverklaring	5
Hoofddoelstelling	15
Missie	15
Activiteiten	15
Resultaten in cijfers	16
Financiële resultaten	17
Bestedingspercentages	18
Werkorganisatie	19
Raad van toezicht	20
Directie	21
Ondernemingsraad	21
Colofon	22
Keurmerken	23
Jaarrekening	
- Balans	24
- Staat van baten en lasten	25
- Kasstroomoverzicht	26
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2012	27
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	27
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	28
Grondslagen voor de resultaatbepaling	30
Toelichting op de balans	31
Toelichting op de staat van baten en lasten	39
Toelichting op de lastenverdeling	46
Resultaat bestemming	49
Controleverklaring	50
 Bijlage	
Meerjarenraming 2013-2017/Ontwikkeling reserves	52
Disclaimer	55

Woord vooraf

De grote impact van een goed getrainde hond op de gehandicapte mens raakt en ontroert ons steeds weer. De intense blijdschap van onze cliënten met de toegenomen kwaliteit van hun leven door de vrijheid, de zelfstandigheid en de vriendschap die de geleidehond hen biedt, blijft indrukwekkend om te zien. Dit jaarverslag biedt u inzicht in de activiteiten die wij het afgelopen jaar hebben ondernomen en de doelen die zijn gerealiseerd. Logischerwijs is veel aandacht en energie uitgegaan naar de opleiding en aflevering van blindengeleidehonden. Daarnaast is de opleiding van autismegeleidehonden uitgegroeid tot een volwaardige dienstverlening waarvoor veel belangstelling is. Dat geldt ook voor de workshops PAWS, waar ouders leren hun eigen hond in te zetten om hun kind met autisme te helpen.

Als geen ander zijn wij ons bewust van de belangrijke rol die een hond kan spelen in het leven van mensen die kwetsbaar zijn. Het opleiden van honden ter ondersteuning van mensen met een visuele handicap is onze expertise. De kennis en ervaring met betrekking tot blindengeleidehonden hebben wij de afgelopen jaren met succes weten te vertalen naar een breder werkterrein op het snijvlak van hond en handicap. Dat was de motivatie om te onderzoeken hoe wij onze kracht nog verder zouden kunnen inzetten om zo ook mensen met een niet visuele handicap te helpen. Er is in 2012 veel werk verzet om de verbreding van onze activiteiten op de rails te zetten. Met een ongewijzigd grote aandacht en inzet voor onze kernactiviteit, de blindengeleidehond, willen en kunnen we zo veel meer bieden aan mensen met een beperking die zich willen laten assisteren door een goed opgeleide hond.

Nieuwe wegen

De wens tot verbreding van onze dienstverlening komt voort uit een gevoel van grote verbondenheid met de gehandicapte mens die zijn of haar kwaliteit van leven wil verbeteren met de hulp van een werkende hond. In 2012 zijn wij daarom gestart met de opleiding van assistentiehonden voor mensen met een motorische handicap, die bijvoorbeeld in een rolstoel zitten. Vanaf begin 2013 worden de eerste assistentiehonden bij hun nieuwe bazen geplaatst. Bovendien is een plan uitgewerkt voor het opleiden van zogenaamde buddyhonden. Deze honden worden opgeleid als steun en toeverlaat voor kinderen met een (visuele) handicap, oorlogsveteranen en andere geüniformeerden met een post-traumatisch stresssyndroom (PTSS). Hoewel anders dan de blinden- of autismegeleidehonden, vergroten ook deze honden de mobiliteit van hun baas. De buddyhond biedt zijn baas met PTSS of het gehandicapte kind vriendschap, steun en een hernieuwd zelfvertrouwen waardoor zij letterlijk en figuurlijk weer naar buiten durven treden. Iedere hond, of het nu de blinden- of autismegeleidehond is, de buddyhond of de assistentiehond, krijgt een hoogwaardige opleiding op maat, toegespitst op zijn belangrijke taak. Veel van de benodigde kennis en ervaring hebben wij in eigen huis. Daarnaast zijn wij hechte samenwerkingsverbanden aangegaan met organisaties die ons ondersteunen en aanvullen en die het geloof in onze missie met ons delen. Door de uitbreiding van ons dienstenpakket maakt de organisatie een gestage groei door. Wij zullen daarbij een scherp oog blijven houden voor detail en persoonlijke aandacht voor iedere cliënt en hond.

De resultaten

2012 was een uitstekend jaar. Alle doelen die wij ons stelden zijn behaald. Dat geldt zowel voor het aantal afgeleverde blindengeleidehonden als voor het aantal autismegeleidehonden. Het animo voor onze workshops PAWS was zo groot dat wij extra workshops moesten inlassen om niemand teleur te stellen. Er blijkt bij ouders van kinderen met autisme grote behoefte te zijn aan richtlijnen en handvatten voor de wijze waarop zij hun hond doeltreffend kunnen inzetten om de kwaliteit van leven van hun kind te vergroten.

Het aantal aspirant-geleidehonden dat via ons eigen fokprogramma ter wereld kwam, was eveneens volgens de planning. De vraag naar blindengeleidehonden, autismegeleidehonden en assistentiehonden heeft de prognose echter overtroffen. Wij hebben daarom extra pups en jonge honden van buitenlandse geleidehondenscholen betrokken. Deze honden voldoen aan dezelfde strenge kwaliteitseisen die ook wij hanteren.

KNGF Geleidehonden is naast geleidehondenschool ook een fondsenwervende instelling. Ondanks de crisis blijken Nederlanders hun medemens, ook in moeilijke tijden, niet te vergeten. Wij mochten rekenen op de steun van vele trouwe en nieuwe donateurs. Steeds meer mensen steunen ons via hun testament en helpen ons zo ook na hun overlijden. De solidariteit met mensen met een handicap en de waardering voor ons werk maakt indruk en stemt dankbaar. Op de Chari-barometer, het onderzoek naar waardering en bekendheid van 113 Nederlandse goede doelen, bezet KNGF Geleidehonden de vierde plaats op de onderdelen waardering en vertrouwen. Wij zullen ons uiterste best doen om deze plek ook in de toekomst te blijven verdienen.

Kennis delen - kennis vergaren

Waardering en vertrouwen vertalen zich niet alleen naar financiële steun van onze donateurs. Steeds vaker wordt op ons een beroep gedaan als deskundige met betrekking tot hond en handicap. Onze instructeurs wordt gevraagd te adviseren over de plaatsing van geleidelijnen, rateltickers bij stoplichten en andere aanpassingen in de openbare ruimte voor mensen met een visuele beperking. Het zogenoemde Shared Space-project, een nieuwe inrichting van openbare ruimten waarbij alle weggebruikers van dezelfde weg gebruikmaken en waar zo min mogelijk geregeld wordt, draagt een KNGF-stempel. Volgens de filosofie van dit project zouden voetpaden, stoplichten en zebra's moeten ontbreken met de gedachte dat weggebruikers zo beter op elkaar letten en uitkijken. Wij zijn blij dat wij hierbij worden betrokken, omdat het ons de mogelijkheid biedt de belangen van onze cliënten te behartigen.

Ook onderwijsinstellingen weten ons in toenemende mate te vinden. Zo is ons hoofd Opleidingen met regelmaat gastdocent bij de hbo-opleiding dierhouderij in Leeuwarden en geven onze instructeurs workshops Oriëntatie en Mobiliteit in combinatie met een blindengeleidehond aan ergotherapeuten. Voor het College voor Zorgverzekeringen fungeert de directie als klankbord als het gaat over vergoedingen en verstrekkingen voor honden met een ondersteunende taak. Steeds vaker lijkt bij kwesties waar hond en handicap een rol spelen de reflex te zijn: 'Dat vragen we KNGF Geleidehonden!'

Het is goed te constateren dat onze mening telt. Dit stelt ons in staat de belangen te behartigen van onze cliënten, de kwaliteit van werkende honden en

alles wat daarmee samenhangt te beïnvloeden en nauwlettend aandacht te blijven houden voor hondenwelzijn.

Ook met betrekking tot het fokken van (geleide)honden merken we dat onze kennis op waarde wordt geschat. Al geruime tijd mag onze school deel uitmaken van een wereldwijd fokkerscollectief van geleidehondenscholen in Amerika, Australië en het Verenigd Koninkrijk. In Nederland zijn wij partner van de Universiteit Utrecht bij onderzoeken op het gebied van voortplanting, orthopedie, genetica en oogheelkunde.

Wij koesteren de ons toebedeelde rol van kenniscentrum op het snijvlak van hond en handicap en bouwen deze waar mogelijk uit. Op bescheiden schaal laten wij ook zelf relevante zaken onderzoeken. In 2012 zijn wij gestart met een langlopend onderzoek naar de kwaliteit van leven van mensen die zich laten begeleiden door een blindengeleidehond. Ook onze nieuwe activiteiten worden geëvalueerd, zoals de workshops PAWS. Hierbij worden de effecten van de workshops en de invloed van de hond op het welzijn van het kind en het gezin gemeten. Een doelgroeponderzoek naar de behoefte aan assistentiehonden is voorafgegaan aan ons besluit deze bijzondere honden op te leiden.

Duurzaamheid

Aandacht voor mens, dier en milieu is voor ons een belangrijke kernwaarde. Waar mogelijk verduurzamen wij onze bedrijfsvoering en proberen wij daarbij de CO₂-uitstoot te verminderen. De personenauto's die worden gebruikt om onze cliënten en fokgast- en puppypleeggezinnen te bezoeken zijn hybride. Bovendien wordt veel aandacht besteed aan het zo efficiënt mogelijk plannen van de bezoeken, zodat het aantal kilometers wordt beperkt. In het verslagjaar is een onderzoek gestart naar verdere verduurzaming van het energieverbruik, waarbij onder meer de mogelijkheid tot het gebruik van zonnepanelen wordt bekeken. Ook in het beleggingsbeleid speelt duurzaamheid een rol. KNGF Geleidehonden belegt niet in fondsen die niet goed zijn voor mens en milieu.

Besturen en toezicht houden

Sinds de omvorming van bestuur naar raad van toezicht (rvt) in 2011 zijn besturen door de directeur en toezicht houden door de rvt strikt gescheiden. De samenwerking tussen beide is uitstekend. Bij de implementatie van de nieuwe strategie van verbreding van de dienstverlening heeft de rvt zich bewezen als klankbord en een toegewijde sparringpartner. Zij kunnen deze rol goed vervullen omdat de vijf leden ieder hun eigen expertise hebben en in diverse disciplines in het bedrijfs- of openbare leven werkzaam zijn. Zij bieden ruimte om nieuwe plannen te maken en uit te voeren, maar houden daarbij kritisch de vinger aan de pols. In november heeft de heer drs. J. de Boer de rvt verlaten. Zijn taak als voorzitter is overgenomen door de heer mr. M.E. Amson. De leden van de rvt en de directeur danken de heer De Boer voor zijn inspanningen. De raad bestaat nu uit vijf leden.

Dank(zij) U!

In 2012 heeft koningin Beatrix de organisatie voor de komende 25 jaar opnieuw het predicaat Koninklijk verleend. Net als Hare Majesteit weten wij dat onze honden een onvervangbare rol spelen in het leven van hun baas. De wederzijdse liefde en respect, de zelfstandigheid en de toegenomen kwaliteit van leven van de baas inspireren ons om ons werk met passie en overtuiging voort te zetten. Heel graag willen wij de medewerkers van KNGF Geleidehonden, Ans L'abee en Evaline Koning van Geleidehondenopleiding Ans L'abee, zelfstandig instructeurs Peter Lasaroms en Brigitte van Gestel en Joop Mekke en Erika Bulters van Bulters+Mekke Assistance Dogs van harte danken. Mede dankzij hun inzet, expertise en enthousiasme was 2012 een prima jaar. Wij zijn ons er terdege van bewust dat wij ons werk onmogelijk kunnen doen zonder de geweldige medewerking van alle vrijwilligers. Waar zouden we zijn zonder onze trouwe fokgast- en puppypleeggezinnen en ambassadeurs? En ook de hulp van de vrijwilligers die ons helpen in de kennels, op kantoor en rond de gebouwen is onmisbaar. Ook hen danken wij hartelijk. En tevens willen wij de donateurs heel graag danken voor hun ruimhartige steun. Zij stelden ons financieel in staat onze doelen te realiseren en mensen met een handicap te helpen. Tot slot danken wij onze cliënten voor het in ons gestelde vertrouwen. Wij hopen dat wij ook in 2013 weer op ieder van hen mogen rekenen.

Amstelveen, april 2013

Ellen Greve
Directeur

Max Amson
Voorzitter raad van toezicht

Verantwoordingsverklaring

KNGF Geleidehonden is de communicatieve naam voor de organisatie Stichting Koninklijk Nederlands Geleidehonden Fonds. De organisatie onderschrijft de drie principes van de Code goed bestuur voor goede doelen:

- **Scheiden toezicht houden en besturen**

Binnen de instelling dient de functie 'toezicht houden' (goedkeuren van plannen en het kritisch volgen van de organisatie en haar resultaten) duidelijk te zijn gescheiden van het 'besturen' (het opstellen van de plannen en de uitvoering daarvan)

- **Optimale besteding van middelen**

De instelling dient continu te werken aan een optimale besteding van middelen, zodat effectief en doelmatig kan worden gewerkt aan het realiseren van de doelstelling

- **Omgang met belanghebbenden**

De instelling streeft naar optimale relaties met belanghebbenden met gerichte aandacht voor de informatieverschaffing en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten

Per principe zal hieronder worden uitgewerkt hoe dit binnen KNGF Geleidehonden is verankerd.

Scheiden toezicht houden en besturen

Taak en werkwijze van de directie

De eenhoofdige statutaire directie is verantwoordelijk voor het bepalen van het beleid, de strategie en het vaststellen van de begrotingen. Daarnaast is de directie verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding die deels is gedelegeerd aan de leden van het managementteam. De directeur legt verantwoording af aan de raad van toezicht.

- De directie heeft in het bijzonder tot taak het strategisch beleid, de algemene coördinatie en de externe representatie op te zetten. Daarnaast is zij verantwoordelijk voor de inhoudelijke en administratieve kwaliteitsbewaking en het personeelsbeleid.
- De directie presenteert maandelijks de kengetallen van de organisatie aan de raad van toezicht en brengt elk kwartaal financieel verslag uit aan de raad van toezicht.
- De directie vergadert tweewekelijks met de vier afdelingshoofden en het stafhoofd in het managementteam (mt)-overleg. Het mt heeft geen besluitvormende bevoegdheid; wel worden besluiten van de directie zo veel mogelijk in het mt genomen en vervolgens als zodanig vastgelegd. Daarnaast heeft de directie met ieder (staf)hoofd tweewekelijks bilateraal overleg.
- De directie ontvangt een bezoldiging conform de richtlijn die door de VFI is opgesteld en voortvloeit uit de Code goed bestuur voor goede doelen.

Per 31 december 2012 bestond de directie uit mevrouw mr. E.C. Greve.

Verantwoordingsverklaring (vervolg)

Taak en werkwijze van de raad van toezicht

De raad van toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid en de strategie van de directie, het financiële bestuur en op de algemene gang van zaken bij KNGF Geleidehonden.

- Het toezicht strekt zich uit tot:
 - a. de realisatie van de doelstellingen van KNGF Geleidehonden;
 - b. de strategie en de risico's die verbonden zijn aan de activiteiten;
 - c. de opzet/de werking van de interne systemen voor risicobeheersing en controle;
 - d. de financiële verslaglegging.
- Tot de jaarstukken van de stichting behoort een verslag van de raad van toezicht waarin opgave wordt gedaan van de werkzaamheden in het boekjaar in overeenstemming met de bepalingen van de Code goed bestuur voor goede doelen. In het verslag worden van alle leden de relevante gegevens vermeld (personalia, beroep, nevenfuncties, tijdstip van eerste benoeming en de bijbehorende termijn).
- De raad van toezicht bespreekt ten minste eenmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directeur zowel het eigen functioneren (als geheel en dat van de individuele leden) als het functioneren van de directeur.
- De leden van de raad van toezicht genieten geen bezoldiging. De leden kunnen de gemaakte onkosten vergoed krijgen.

De leden van de raad worden gekozen door middel van coöptatie. De organisatie heeft hierin geen formeel voordracht- en/of stemrecht. De raad van toezicht bestaat uit ten minste drie en ten hoogste zeven personen, welk aantal wordt vastgesteld door de raad van toezicht. Elk lid treedt uiterlijk vier jaar na de benoeming af, volgens een door de raad van toezicht op te maken rooster van aftreden. Een afgetreden lid is maximaal twee keer herbenoembaar en wordt benoemd en ontslagen door de raad van toezicht. De raad van toezicht evalueert periodiek het eigen functioneren. Voor de leden zijn profielen opgesteld waaraan zij dienen te voldoen. Daarbij wordt ook gekeken naar de samenstelling van de raad van toezicht als geheel, om een goede balans in benodigde kennis, ervaring en de samenstelling te waarborgen.

Uit 2012 bestond de raad van toezicht uit vijf leden. De heer drs. J. de Boer is in november 2012 afgetreden. De taak van voorzitter is overgenomen door de heer mr. M.E. Amson. Er zijn geen nieuwe leden toegetreden. Naast het toezicht houden op het beleid, de strategie en het financiële bestuur treedt de raad van toezicht ook op als werkgever van de directie. In deze hoedanigheid is de raad verantwoordelijk voor de benoeming, het vaststellen van de arbeidsvoorwaarden, de schorsing en het ontslag van de directie en houdt zij toezicht op het functioneren. Jaarlijks wordt dit functioneren van de directie door de raad van toezicht geëvalueerd.

Verantwoording

De raad van toezicht vergadert ten minste eenmaal per kwartaal en soms vijf tot zes keer per jaar, afhankelijk van de omstandigheden. De directie legt daarbij aan de raad van toezicht verantwoording af. In 2012 is de raad van toezicht vijf keer bijeengekomen.

Verantwoordingsverklaring (vervolg)

De verantwoording van de directie en het toezicht van de raad van toezicht op de directie richten zich onder andere op de vraag of:

- de activiteiten van de stichting zijn gericht op realisering van de doelstelling van de stichting;
- de beschikbare middelen efficiënt en effectief worden besteed;
- de methoden ter verkrijging van middelen voor de doelstelling efficiënt, effectief en verantwoord zijn;
- zorgvuldig wordt omgegaan met vrijwilligers die hun diensten aanbieden;
- de gehele stichtingsorganisatie professioneel functioneert en adequaat wordt beheerst.

De externe accountant, benoemd door de raad van toezicht, kan over zijn verklaring betreffende de getrouwheid van de jaarrekening worden bevraagd door de raad van toezicht. Hij woont de vergadering van de raad van toezicht bij waarin over de vaststelling/goedkeuring van de jaarrekening wordt besloten. De accountant rapporteert zijn bevindingen betreffende de jaarrekening aan de directie en de raad van toezicht.

KNGF Geleidehonden legt op een zo transparant mogelijke wijze verantwoording af over de besteding van de middelen. De organisatie heeft ook in 2012 haar werkzaamheden uitgevoerd en verantwoord conform de eisen van de VFI, respectievelijk het Reglement CBF-keur. Ten aanzien van de algehele financiële verantwoording van de organisatie gelden de regels van de jaarverslaggeving voor fondsenwervende instellingen (RJ650). Daarnaast gelden de lidmaatschapseisen van de International Guide Dog Federation, die periodiek worden getoetst.

Optimale besteding van middelen

Naast het fokken, opleiden en afleveren van geleidehonden en de nazorg aan mensen met een beperking, houdt KNGF Geleidehonden zich ook bezig met het werven van fondsen voor de financiering van de activiteiten. Uitgangspunt voor de fondsenwerving zijn de richtlijnen van de VFI en het CBF-keur. Door zo veel mogelijk gebruik te maken van sponsoring is het mogelijk actief en doeltreffend fondsen te werven tegen geringe kosten. In 2012 bedroegen de kosten 9,3% van de inkomsten uit fondsenwerving (volgens CBF-normen is 25% toegestaan).

Het meerjarenbeleidsplan (inclusief de meerjarenraming) van de stichting geeft de beleidsdoelen en de financiële kaders aan voor de komende jaren. Deze activiteiten worden vertaald naar afdelingsoverstijgende organisatiedoelstellingen per kalenderjaar en daarvan afgeleid de doelstellingen van de afdelingen (werkplannen). De plannen worden op financieel gebied vertaald in de jaarbegroting. Deze (financiële) plannen worden goedgekeurd door de raad van toezicht.

De financiële plannen zijn nauwkeurig vastgelegd. Voor wat betreft de optimale besteding van de middelen streeft de stichting naar de realisatie van een goede balans tussen efficiency (doelmatigheid) en effectiviteit (doeltreffendheid). Om de efficiency goed te kunnen toetsen wordt periodiek

Verantwoordingsverklaring (vervolg)

een onderzoek uitgevoerd door een externe partij. In 2012 zijn de efficiency en effectiviteit van de helpdesks van de afdelingen Opleiding en Puppy- en Pleeggezinnenzorg onderzocht. Vooral het inplannen van reizen ten behoeve van bezoeken aan puppypleeggezinnen en cliënten was daarbij een belangrijk aandachtspunt. De aanbevelingen om de planning efficiënter te laten zijn om kosten te besparen en CO2-uitstoot te verminderen zijn overgenomen.

De normen en succesfactoren worden nauwgezet gevolgd en waar nodig bijgestuurd. Op het gebied van kwaliteitsbewaking worden voortdurend toetsingsmomenten ingebouwd. Dit geldt voor de interne opleiding tot geleidehondeninstructeur die drie jaar duurt, de gehele training van elke aspirant-geleidehond en de voortgang van iedere visueel beperkte cliënt met diens geleidehond. Regelmatig wordt de cliënttevredenheid gemeten en aan de hand daarvan worden (waar mogelijk) verbeteringen aangebracht. Bij dit alles is het leidend principe de werkzaamheden met een zo hoog mogelijke kwaliteit tegen zo laag mogelijke kosten te realiseren.

Maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen

Maatschappelijk verantwoord ondernemen staat bij KNGF Geleidehonden hoog in het vaandel. Hieraan wordt onder meer invulling gegeven op verschillende terreinen:

- Duurzaamheid en milieu

KNGF Geleidehonden is zich bewust van de verantwoordelijkheid een duurzaam en milieubewust beleid te voeren. Het inkoopbeleid is gebaseerd op het streven zo milieuvriendelijk mogelijk in te kopen. In het kader daarvan zijn bijvoorbeeld de personenauto's, die door het personeel voor de uitoefening van hun functie worden gebruikt, hybride auto's. Tevens worden de te rijden trajecten om cliënten of puppypleeggezinnen te bezoeken zo efficiënt mogelijk gepland om de kosten laag te houden en CO2-uitstoot tot een minimum te beperken.

Daarnaast zijn maatregelen genomen zoals het gebruik van energiezuinige lampen en - voor zover mogelijk - het in- en verkopen van biologische etenswaren in de bedrijfskantine. Het afval wordt gescheiden aangeboden. Dat geldt ook voor het afval dat de honden in opleiding produceren. In het verslagjaar is een start gemaakt met een onderzoek naar verdere verduurzaming van het energieverbruik van de geleidehondenschool.

- Beleggingsbeleid

De jaarlijkse inkomsten uit fondsenwerving en vergoedingen van de zorgverzekeraars per afgeleverde geleidehond zijn meestal niet voldoende om de jaarlijkse kosten te dekken. Het vermogen dat niet is vastgelegd in materiële vaste activa wordt belegd om rendement te genereren ter aanvulling van dit exploitatietekort. Het rendement van deze beleggingen wordt in principe jaarlijks besteed aan de doelstelling.

Verantwoordingsverklaring (vervolg)

Het uitgangspunt van het beleggingsbeleid is dat het eigen vermogen op peil blijft en de opbrengsten voldoende zijn om een verwacht negatief operationeel exploitatieresultaat te dekken. Er is gekozen voor een defensief tot zeer defensief beleggingsbeleid waarbij de risico's zo veel mogelijk worden gespreid over verschillende beleggingsvormen. Er wordt een open, transparant, duurzaam en maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid gevoerd waarbij de vermogensbeheerder veiligheid en continuïteit zo goed mogelijk combineert met een goed rendement.

Bij de keuze van vermogensbestanddelen worden ethische en maatschappelijke uitgangspunten gehanteerd. Uitgesloten zijn beleggingen in landen en bedrijven die:

- een schadelijke invloed hebben op het milieu;
- gebruikmaken van kinderarbeid;
- gebruikmaken van dierproeven;
- verboden wapens bouwen of leveren;
- mensenrechten schenden;
- geboycot worden door de VN of de EU.

De vermogensbeheerder dient te voldoen aan de selectiecriteria:

- integer;
- onafhankelijk;
- professioneel;
- staan onder toezicht van Autoriteit Financiële Markten (AFM).

KNGF Geleidehonden heeft het beheer van het vermogen uitbesteed aan Optimix Vermogensbeheer.

Advies en toezicht

Advies - De beleggingsadviescommissie

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van het strategisch beleggingsbeleid. Als klankbord en voor advies is de beleggingsadviescommissie ingesteld. Iedere maand wordt de commissie schriftelijk geïnformeerd over de beleggingsresultaten. De beleggingsadviescommissie bestaat uit de directeur en twee vertegenwoordigers uit de raad van toezicht en de externe vermogensbeheerder. Deze commissie heeft tot taak:

- advisering bij het opstellen van het beleid;
- advisering bij het doen van aankopen of het verkopen van aandelen, obligaties en onroerende zaken;
- toezien op de naleving van het beleggingsbeleid zoals vastgesteld door de directie;
- vooraf adviseren van de raad van toezicht bij het toezicht houden op de uitvoering van het beleggingsbeleid;
- achteraf controleren van het toezicht op het beleggingsbeleid door de raad van toezicht ;
- het volgen van de prestaties van de externe vermogensbeheerder.

De beleggingscommissie is in 2012 meerdere keren bijeengewees om de uitgangspunten van het te voeren beleggingsbeleid te evalueren.

Verantwoordingsverklaring (vervolg)

Toezicht - De auditcommissie

De auditcommissie is belast met het houden van toezicht op de financiële gang van zaken binnen de stichting en met de toetsing van de werking van de interne administratieve organisatiecontrole, in het bijzonder de betalingsorganisatie. Deze commissie is een vaste commissie binnen de raad van toezicht en bestaat uit ten minste twee leden. Deze commissie heeft tot taak:

- het houden van toezicht en controle op de werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen waaronder het toezicht op:
 - o de naleving van wet- en regelgeving;
 - o de werking van de beginselen van goed bestuur;
 - o de financiële informatieverschaffing door de directeur;
 - o naleving van aanbevelingen en de opvolging van opmerkingen van de accountant;
 - o beleid van de directeur met betrekking tot fondsenwerving en belastingen die voor rekening van de stichting komen;
 - o de relatie met de externe accountant.
- het uitbrengen van advies aan de raad van toezicht over de jaarrekening, de begroting, het beleidsplan en belangrijke kapitaalinvesteringen van de stichting.

Risicobeleid

Ondernemen is risico nemen. Het is daarbij belangrijk dit zo afgewogen mogelijk te doen en de risico's te inventariseren en te analyseren. KNGF Geleidehonden heeft de afgelopen jaren een risicomanagementbeleid ontwikkeld. De bedrijfsrisico's worden jaarlijks geactualiseerd en doorgenomen met de auditcommissie. In het risicobeleid zijn onder meer opgenomen:

- het verzekeringsbeleid;
- de administratieve organisatie, de interne controle en de controle van de externe accountant daarop.

Omgaan met belanghebbenden

KNGF Geleidehonden streeft naar tevredenheid van haar belanghebbenden. Personeel, cliënten, vrijwilligers en donateurs nemen daarbij een belangrijke plaats in. KNGF Geleidehonden beschikt over meerdere instrumenten om de tevredenheid van haar belanghebbenden te peilen. Periodiek (meestal tweejaarlijks) voert de stichting tevredenheidonderzoeken uit onder haar medewerkers, vrijwilligers, cliënten, donateurs en andere partners.

Verantwoordingsverklaring (vervolg)

Personeelsbeleid

Personeelsbeleid krijgt binnen de organisatie veel aandacht. De uitkomsten van de medewerkertevredenheidonderzoeken worden op afdelingsniveau besproken en op de verbeterpunten wordt actie ondernomen. Het blijkt dat werknemers zeer loyaal zijn aan de organisatie en de doelstelling. Dienstverbanden van 10 tot 15 jaar of zelfs veel langer zijn geen uitzondering. Dit in combinatie met het feit dat veel van de werkzaamheden binnen de organisatie fysiek belastend zijn, heeft gemaakt dat er leeftijdbewust personeelsbeleid is geformuleerd. Uitgangspunt van dit beleid is dat medewerkers tot aan het pensioen kunnen blijven werken en dat de expertise en ervaring behouden blijven voor de organisatie.

KNGF Geleidehonden vervult de rol van opleidingsinstituut voor het personeel dat zich bezighoudt met de opleiding van de geleidehonden. Tijdens een driejarige opleiding - zowel intern als extern - wordt de leerling-trainer opgeleid tot volwaardig geleidehondeninstructeur die geschoold is in alle facetten van het opleiden en afleveren van geleidehonden aan mensen met een beperking. KNGF Geleidehonden is daarmee het enige opleidingsinstituut tot geleidehondeninstructeur in Nederland. Daarnaast worden alle medewerkers in staat gesteld en aangemoedigd cursussen of opleidingen te volgen ter verdieping en/of ondersteuning van hun werk.

Het personeel wordt bij de directie vertegenwoordigd door de ondernemingsraad (or). De or bestaat uit vijf leden die samen alle afdelingen van de organisatie vertegenwoordigen. In 2012 zijn de directie en de or zes keer samengekomen voor overleg. Daarnaast is er een bijeenkomst geweest van de or en de raad van toezicht in aanwezigheid van de directie.

KNGF Geleidehonden heeft ultimo 2012 76 medewerkers (63,3 fte) in vaste dienst van wie 78% vrouw en 22% man. De organisatie heeft een eigen cao die is gebaseerd op het loonstelsel van de cao Welzijn. Bij de werkzaamheden worden de werknemers bijgestaan door honderden vrijwilligers die gezamenlijk de geleidehonden socialiseren, opleiden en afleveren. Samen met het personeel vormen zij het belangrijkste kapitaal van KNGF Geleidehonden.

Vrijwilligers

De hulp van vrijwilligers is voor KNGF Geleidehonden onmisbaar. Zonder overdrijving kunnen we stellen dat we zonder de circa vijfhonderd vrijwilligers geen geleidehonden kunnen opleiden. De fokgastgezinnen verzorgen de moederhonden en de nesten pups die worden geboren. Zij staan – soms dag en nacht – klaar om deze aspirant-geleidehonden te verzorgen. Na zeven à acht weken worden de pups in puppypleeggezinnen geplaatst die de opvoeding en socialisatie gedurende het eerste levensjaar voor hun rekening nemen. Na een jaar neemt het pleeggezin afscheid van de hond, waarna deze in opleiding gaat. Hoewel de taak van fokgastgezin en van puppypleeggezin zowel in fysieke als in emotionele zin niet gemakkelijk is, zijn er vele vrijwilligers die deze taak lange tijd, soms zelfs tientallen jaren, vervullen. Deze vrijwilligers zijn van cruciaal belang voor de geleidehondenvoorziening

Verantwoordingsverklaring (vervolg)

omdat pups geboren en opgevoed in huiselijke omstandigheden een grote voorsprong hebben op honden die hun jeugd in kennels doorbrengen. Deze voorsprong is de basis voor de verdere opleiding en een toekomst als trouwe, betrouwbare en stabiele geleidehond.

Veel van de voorlichting wordt gedaan door ambassadeurs van KNGF Geleidehonden. De ambassadeurs – puppypleeggezinnen en geleidehond-gebruikers – geven overal in het land lezingen over het fenomeen geleidehond. Daarnaast helpen zij de stands te bemannen op beurzen en evenementen en verzorgen zij demonstraties. De ambassadeurs zijn ervaringsdeskundigen. Dat maakt dat hun verhaal uit het hart is gegrepen. Zij kunnen als geen ander voor het voetlicht brengen wat het betekent om een geleidehond te hebben of een pup op te voeden. Naast de fokgast- en puppypleeggezinnen en de ambassadeurs zijn er ook mensen die op vrijwillige basis allerlei werkzaamheden verrichten in en om de geleidehondenschool. Zij assisteren het professionele kennelpersoneel bij de verzorging van de honden, zij nemen kleine onderhoudsklussen voor hun rekening en verzorgen taxidiensten, bijvoorbeeld voor het halen of brengen van honden van en naar de dierenkliniek. De vrijwilligers houden zonder uitzondering veel van honden. Toch is dat niet de voornaamste drijfveer. De belangrijke bijdrage die zij leveren aan de zelfstandigheid, de mobiliteit en de vrijheid van blinde en zeer slechtziende mensen is hun werkelijke motivatie.

Voor wat hoort wat

Dat vrijwillig niet vrijblijvend is, daarvan zijn de vrijwilligers diep doordrongen. De passie, de trouw en de inzet, vaak gedurende vele jaren, is indrukwekkend. Om hen te helpen hun vrijwilligerswerk goed te doen, worden puppypleeggezinnen en fokgastgezinnen intensief begeleid. Zij kunnen op ieder moment van de dag, in noodgevallen zelfs 24 x 7, terecht voor ondersteuning. KNGF Geleidehonden doet haar uiterste best een goede relatie op te bouwen en te onderhouden, waardoor vrijwilligers zich betrokken en gewaardeerd voelen. Om hen te informeren over de organisatie sturen wij regelmatig informatiebulletins uit. Voor iedere groep vrijwilligers zijn er jaarlijkse ontmoetingsdagen.

Koninklijke waardering

De waardering voor het werk dat de vrijwilligers verzetten is niet alleen een interne aangelegenheid. Vanaf 2006 is gestart met het voordragen van mensen die meer dan tien jaar actief zijn als vrijwilliger. Een flink aantal vrijwilligers heeft inmiddels een koninklijke onderscheiding ontvangen.

Het lijkt een tendens dat vrijwilligers zich steeds minder gemakkelijk aanmelden. Toch lukt het KNGF Geleidehonden nog ieder jaar om voldoende medewerking van vrijwilligers te krijgen. Wij streven naar een langdurige relatie met hen omdat ervaring de kwaliteit van het vrijwilligerswerk ten goede komt. Wij proberen de vrijwilligers daarom te motiveren en te binden, niet alleen door ontmoetingsdagen of attenties, maar ook door hen zo veel mogelijk te betrekken bij de organisatie en onze grote waardering steeds te laten blijken.

Verantwoordingsverklaring (vervolg)

Communicatie

KNGF Geleidehonden besteedt veel aandacht aan een goede communicatie met iedereen die het mogelijk maakt de doelstellingen te realiseren: medewerkers, cliënten, vrijwilligers, donateurs en sponsors. Zij hebben het recht om te weten welk effect hun tijd en geld hebben. Een helder en getrouw beeld van de wijze waarop de financiële middelen worden besteed maakt daarvan deel uit. Goede interne communicatie met de medewerkers en de vrijwilligers is bovendien randvoorwaarde voor verdere groei en differentiatie. Met de diverse doelgroepen wordt via verschillende middelen en kanalen gecommuniceerd. Voor cliënten en puppypleeggezinnen verschijnt er vier keer per jaar een relatiemagazine. Voor het personeel is er de interne nieuwsbrief. Donateurs worden op de hoogte gehouden door middel van het donateur-bulletin dat vier keer per jaar verschijnt. Daarnaast ontvangen zij een verkorte versie van het jaarverslag, het zogenaamde jaarbericht. Voor de vrijwilligers worden diverse ontmoetingsdagen georganiseerd. Verder vindt veelvuldig communicatie plaats via de websites, social media, persberichten en overige media.

Communicatie met het bredere werkveld (revalidatie-instellingen, zorgverzekeraars, relevante koepels, nevenorganisaties, politici, zorginstellingen en andere betrokkenen) krijgt veel aandacht. Om (visueel) gehandicapte mensen en hun omgeving te wijzen op wat KNGF Geleidehonden door middel van de geleidehond kan bijdragen aan de kwaliteit van hun leven worden open dagen georganiseerd.

KNGF Geleidehonden is niet alleen nationaal, maar ook internationaal actief. De organisatie is lid van de International Guide Dog Federation. De directie functioneert als voorzitter van de Nederlandse branchekoepel, de Brancheorganisatie Blindengeleidehondenscholen Nederland (BBN). Tevens fungeert een medewerker van KNGF Geleidehonden als assessor en controleert in die functie buitenlandse geleidehondenscholen op het kwaliteitsniveau. Hiermee is KNGF Geleidehonden ruimschoots verankerd in het internationale veld. Het beïnvloeden van de internationale, Europese en Nederlandse politiek, kennisuitwisseling en het delen van bewezen geleidehondenbloed ten behoeve van de fokkerij zijn de belangrijkste pijlers van deze internationale samenwerkingsverbanden.

In verband met de verbreding van de dienstverlening is KNGF Geleidehonden lid van Assistance Dogs International en Assistance Dogs Europe. Met betrekking tot de autismegeleidehonden is er regelmatig contact met de Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA).

Bereikbaarheid

De organisatie streeft ernaar open en benaderbaar te zijn voor allerlei vragen via het secretariaat, de afdeling Communicatie en de speciale Helpdesks van de primaire afdelingen Opleiding en Puppy- en Pleeggezinnenzorg. Buiten kantooruren zijn deze laatste afdelingen in noodgevallen zelfs 24 x 7 te bereiken voor cliënten en puppypleeg- en fokgastgezinnen. Vanwege de gebruikersvriendelijkheid en de kwaliteit is gekozen voor een menselijke bezetting en

Verantwoordingsverklaring (vervolg)

afhandeling van alle inkomende vragen en niet voor een voice response-systeem
Ook dit maakt de stichting een sociale organisatie van en voor mensen.

Klachtenregeling

KNGF Geleidehonden hanteert een formele klachtenregeling. Deze is telefonisch en via e-mail opvraagbaar en ook toegankelijk via de website van de organisatie.

Hoofddoelstelling

Het bevorderen van de zelfstandigheid en mobiliteit van mensen met een (visuele) handicap.

Missie

KNGF Geleidehonden is een toonaangevende non-profitorganisatie die met passie werkt aan het bevorderen van de mobiliteit, de zelfstandigheid en de kwaliteit van leven van voornamelijk Nederlandse (visueel) gehandicapte mensen. Zij doet dit door het fokken, socialiseren, opleiden en ter beschikking stellen van de beste (blinden)geleidehonden en het verlenen van daaraan verwante, hoogwaardige diensten.

De volgende zaken komen in de missie tot uiting:

- **Toonaangevend**; zowel kwalitatief als kwantitatief en in continuïteit.
- **Passie**; de medewerkers werken met hart en ziel aan een goede zaak. Werken bij de organisatie is meer dan het hebben van een baan.
- **Non-profit**; de organisatie heeft geen winstdoelstelling, gekoppeld aan het streven naar een compromisloze kwaliteit ten aanzien van de (blinden)-geleidehonden en de diensten.
- (Visueel) **gehandicapten** en (blinden)**geleidehonden**; er worden ook (geleide)honden voor andersoortige handicaps ingezet.
- **Hoogwaardige diensten**; andere oplossingen kunnen worden geleverd en samenwerking kan worden gezocht met andere scholen, of ondersteuning kan worden gegeven aan buitenlandse geleidehondenscholen.

Activiteiten

De organisatie houdt zich onder meer bezig met:

- het in eigen beheer fokken, socialiseren en opvoeden van aspirant-geleidehonden;
- het opleiden van geleidehonden en deze ter beschikking stellen aan mensen met een visuele of andere handicap;
- het instrueren van mensen met een visuele of andere handicap tot een verantwoord gebruik van geleidehonden;
- het leveren van een goede begeleiding na aflevering van de geleidehond;
- het meewerken aan onderzoeksprojecten ter verbetering van de gezondheid en het gedrag van de geleidehond;
- het werven van fondsen om de activiteiten te financieren;
- het opleiden van geleidehondeninstructeurs;
- het geven van voorlichting over het werk van KNGF Geleidehonden en de functie van een geleidehond.

Resultaten in cijfers

Puppy- en Pleeggezinnenzorg	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>
Aantal fokteven	35	36	37
Aantal dekreuen	11	11	11
Aantal geboren nesten	18	17	18
Aantal zelf gefokte pups	142	134	125
Aantal aangekochte pups	14	21	3
Totaal aantal pups	156	155	128
Aantal zelf gefokte pups per ras			
Labrador retriever	59	45	47
Kruising labrador en golden retriever	49	68	55
Kruising Duitse herder/labrador retriever	0	5	5
Golden retrievers	9	6	15
Duitse herders	6	-	-
Kruising Duitse herder/golden retriever	19	10	3
Opleidingen			
Aantal honden in opleiding genomen	111	125	137
Aantal afgeleverde combinaties *)	96	80	109
*) waarvan autismegeleidehonden	16	9	7
Totaal aantal actieve combinaties	495	469	451
Aantal in het jaar afgestudeerde instructeurs	1	2	1

Financiële resultaten

Het boekjaar 2012 is afgesloten met een positief resultaat van afgerond € 2 mln. In de begroting voor dat jaar werd echter rekening gehouden met een negatief resultaat van afgerond € 0,5 mln. Per saldo is dit dus een beter resultaat van € 2,5 mln. Een specificatie van deze resultaten:

(bedragen x € 1.000,--)

<u>Baten/lasten</u>	2012		
	Realisatie	Begroting	Vershil
Totaal baten	8.635	6.296	2.339
Totaal lasten	6.642	6.825	-183
Bedrijfsresultaat	1.993	-529	2.522

In bovenstaande opstelling zijn de toevoegingen en onttrekkingen aan de (bestemmings)reserves en -fondsen buiten beschouwing gelaten.

Het verschil van afgerond € 2,3 mln. meer baten wordt veroorzaakt door hogere baten uit fondsenwerving (€ 0,5 mln.), uit nalatenschappen (€ 1,5 mln.) en uit beleggingen (€ 0,3 mln.)

Het grootste verschil is dus gerealiseerd op de baten uit nalatenschappen. Ook in 2012 geldt dat het juist begroten van deze inkomstenbron, vanwege het onvoorspelbare karakter daarvan, zeer lastig is.

De lasten blijven in 2012 per saldo met een bedrag van € 0,2 mln. binnen de beschikbaar gestelde budgetten. De belangrijkste onderbestedingen zijn te vinden in de kosten van de vaste personele bezetting, de kosten van fondsenwerving en de kosten van innovatie/R&D. Op elk van deze kostensoorten is afgerond € 0,1 mln. minder uitgegeven dan begroot. Op de huisvestingskosten zijn in 2012 meer kosten verantwoord dan verwacht (€ 0,4 mln.). De belangrijkste reden daarvan is dat in 2012 extra dotaties zijn gedaan aan de onderhoudsvoorziening voor gebouwen en terreinen ter dekking van de kosten van het wegwerken van achterstallig onderhoud en het reinigen van vervuilde grond.

Vergelijking van de werkelijke baten en lasten van 2012 met die van 2011 levert het volgende overzicht op:

(bedragen x € 1.000,--)

<u>Baten/lasten</u>	Realisatie		
	2012	2011	Vershil
Totaal baten	8.635	6.549	2.086
Totaal lasten	6.642	6.160	482
Resultaat	1.993	389	1.604

De werkelijke baten van 2012 zijn ten opzichte van de werkelijke baten van 2011 circa € 2,0 mln. hoger. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan meer inkomsten uit nalatenschappen (ruim € 1,2 mln. meer), meer inkomsten van zorgverzekeraars (afgerond € 0,2 mln. meer als gevolg van meer afgeleverde geleidehonden) en een hogere opbrengst van beleggingen (circa € 0,6 mln. meer).

De hogere lasten in 2012 ten opzichte van 2011 zijn in zeer belangrijke mate toe te schrijven aan hogere huisvestingskosten (in 2012 extra dotaties).

Bestedingspercentages

	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>
<u>Doelbestedingspercentage van de baten</u>			
Bestedingen aan doelstellingen / totale baten	61,5	75,4	59,0
<u>Doelbestedingspercentage van de lasten</u>			
Bestedingen aan doelstellingen / totale lasten	79,9	80,2	77,1
<u>Percentage Beheer en administratie</u>			
Beheer en administratie / totale lasten	10,4	10,0	10,6
<u>Fondsenwervingspercentage</u>			
Kosten eigen fondsenwerving / baten eigen fondsenwerving	9,3	11,0	11,3

Werkorganisatie

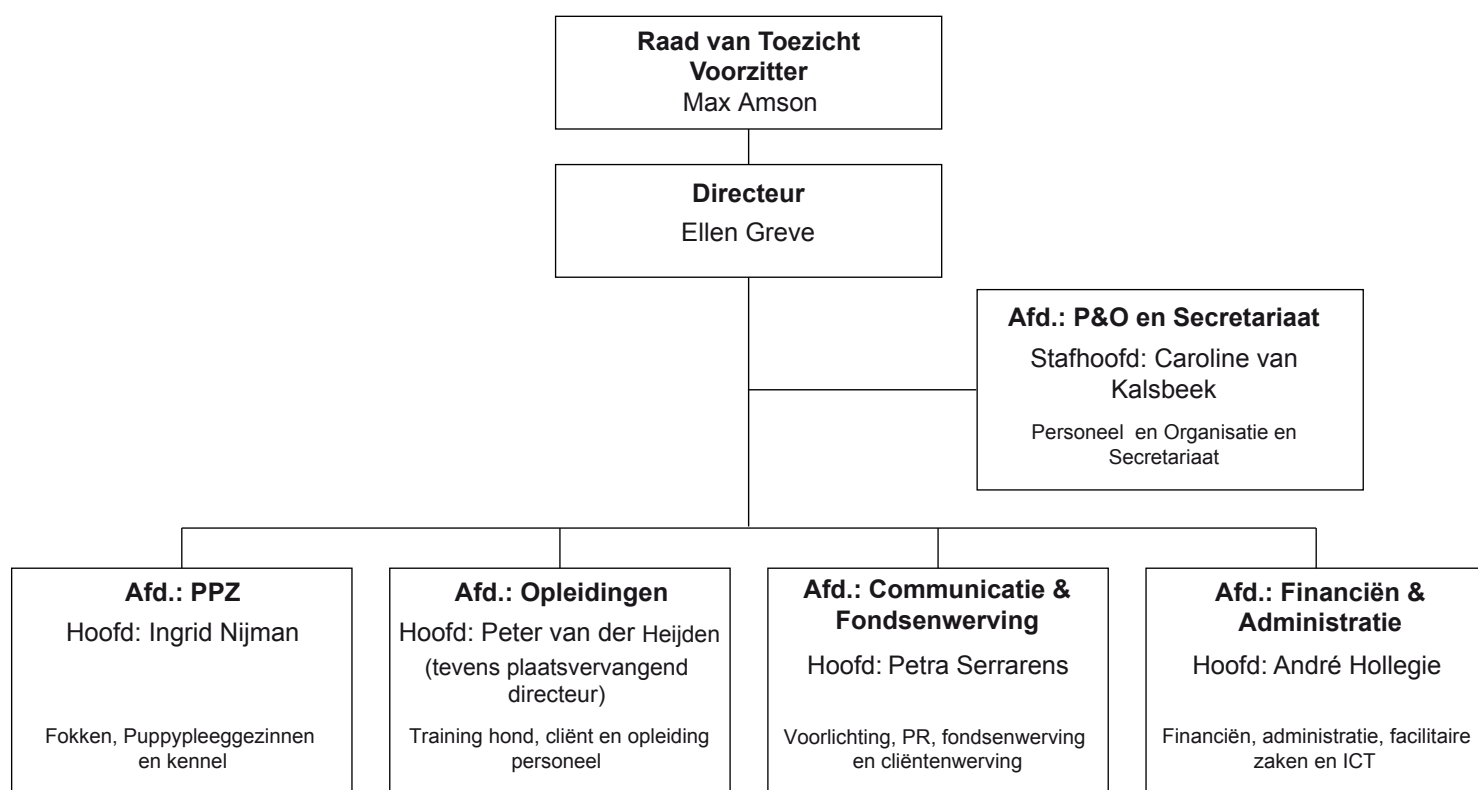
In december 2012 zijn 76 personen in loondienst (= 63,3 fte), hiervan is 22% man.
In 2011 waren dat 74 personen en 23% man. De werknemers zijn werkzaam binnen de volgende (staf)afdelingen:

- Puppy- en Pleeggezinnenzorg / Kennel
- Opleidingen
- Communicatie & Fondsenwerving
- Financiën & Administratie
- P&O en Secretariaat

De afdelingen worden geleid door vijf hoofden die rapporteren aan de directeur.

De directeur legt verantwoording af aan de raad van toezicht.

Organisatieschema KNGF Geleidehonden (stand 31 december 2012)

De afdelingshoofden vormen tezamen met de directeur het managementteam.

Raad van toezicht

Per 31 december 2012 bestond de raad van toezicht uit:

Voorzitter: De heer mr. M.E. Amson

Beroep: Notaris

Nevenfuncties:

- Voorzitter raad van toezicht Muziek- en dansschool Amstelveen
- Bestuurslid Stichting Gemeenschapsfonds Amstelveen

Auditcommissaris: De heer A.J.S.M. Oudejans RA

Beroep: Voormalig partner KPMG

Nevenfuncties:

- Lid raad van toezicht Internationale School voor Wijsbegeerte
- Lid raad van commissarissen Vroegop Ruhe & Co BV

Algemeen lid: Mevrouw E.A.G. Raats-Coster

Beroep: Voormalig directeur Stichting Talent naar de Top

Nevenfuncties:

- Voorzitter platform zelfstandige ondernemers
- Plaatsvervangend lid Sociaal Economische Raad
- Lid raad van commissarissen - Audit Committee Rabobank Rijnstreek
- Lid klankbordgroep Levensbeschouwing VNO-NCW
- Lid klankbordgroep Politie Haaglanden
- Lid burger klankbordgroep Politie Hollands Midden
- Lid platform Hoofdbedrijfschap ambachten
- Ambassadeur Stichting Talent naar de Top

Algemeen lid: De heer drs. K.J. Storm

Beroep: Voormalig voorzitter raad van bestuur Aegon N.V.

Nevenfuncties:

- Voorzitter raad van commissarissen van KLM (Air France-KLM)
- Vicevoorzitter raad van commissarissen van Pon Holdings
- Lid raad van commissarissen van Aegon N.V.
- Lid raad van commissarissen van de Vereniging Hendrick de Keyser
- Lid raad van toezicht van Roosevelt Study Center
- Lid raad van toezicht van Museum Tromp's Huys Vlieland
- Voorzitter bestuur Health Insurance Fund (for Africa)
- Voorzitter board van Anheuser-Busch InBev
- Vicevoorzitter bestuur VUmc Cancer Center Amsterdam
- Vicevoorzitter en senior independent director Unilever
- Member international advisory board, IESE
- Member board van Baxter International Inc.
- Lid bestuur Nederlandse Bach Vereniging
- Lid curatorium VNO-NCW

Algemeen lid: De heer mr. R.H. de Vries

Beroep: Seniorrechter rechtbank Amsterdam

Nevenfuncties:

- Lid klachtencommissie De Zorgcirkel
- Vertrouwenspersoon Purmerendse Scholen Gemeenschap

Raad van toezicht (vervolg)

Rooster van benoeming en aftreden (per 31 december 2012)

Conform artikel 4-i van de statuten staan hieronder de bestuursleden met (her)benoemingsdata.

Naam	Benoeming per	1 ^e her-benoeming	2 ^e her-benoeming
Mr. M.E. Amson	01-10-2004	31-12-2008	31-12-2012
A.J.S.M. Oudejans RA	27-02-2009	28-02-2013	28-02-2017
E.A.G. Raats-Coster	12-05-2010	31-12-2014	31-12-2018
Drs. K.J. Storm	01-09-2011	01-09-2015	01-09-2019
Mr. R.H. de Vries	03-12-2004	31-12-2008	31-12-2012

Directie

Directeur: Mevrouw mr. E.C. Greve

Nevenfuncties:

- Voorzitter Brancheorganisatie Blindengeleidehondenscholen Nederland (BBN)
- Bestuurslid Animal Assisted Interventions in Zorg, Onderzoek en Onderwijs (AAIZOO).

Ondernemingsraad

De ondernemingsraad (or) is als wettelijk voorgeschreven instrument voor medezeggenschap van het personeel onderdeel van de *checks and balances*. De or bestaat uit vijf leden die verschillende afdelingen van de organisatie vertegenwoordigen. Iedere zes weken komt de or samen voor overleg met de directeur.

Per 31 december 2012 bestond de or uit:

- Mevrouw N.N. van Rooijen (voorzitter)
- Mevrouw E. Versteeg (secretaris)
- Mevrouw W. Brinkman
- Mevrouw I. Metzger
- Mevrouw M. Cordes-Terlingen

Colofon

Kantoor en geleidehondenschool

Amsteldijk Noord 42
1184 TD Amstelveen

Postadres

Postbus 544
1180 AM Amstelveen

Telefoon: **020 - 496 93 33**
Fax: **020 - 496 57 76**
E-mail: info@geleidehond.nl
Internet: www.geleidehond.nl

Bank

Rabobank 35.41.86.000
ING 275.400

Kamer van Koophandel: 41200230

KNGF Geleidehonden is:

- houder van het keurmerk voor verantwoorde werving en besteding van gedoneerde gelden, toegekend door het Centraal Bureau Fondsenwerving
- lid van de International Guide Dog Federation
- lid van Assistance Dogs International
- lid van Assistance Dogs Europe
- lid van International Association of Human-Animal Interaction Organizations
- lid van de Brancheorganisatie Blindengeleidehondenscholen Nederland (BBN)
- lid van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI)
- een algemeen nut beogende instelling (ANBI) en als zodanig vrijgesteld van schenk- en erfbelasting

Keurmerken

CBF-Keur

Het Centraal Bureau Fondsenwerving beoordeelt goede doelen onder meer op de kwaliteit van het bestuur, het beleid, hoe er geld binnenkomt en hoe efficiënt het geld wordt gebruikt voor het doel van de organisatie (het fokken en opleiden van geleidehonden en de instructie aan visueel beperkte mensen). Zij zien er, op verzoek van de organisatie, op toe dat fondsenwerving op een behoorlijke manier gebeurt en dat het geld daadwerkelijk wordt uitgegeven aan de doelstelling. Zo is onder meer bepaald dat er niet meer dan 25% van de opbrengst uit fondsenwerving per jaar mag worden gebruikt voor fondsenwervende activiteiten.

KNGF Geleidehonden voldoet ook in 2012 ruim aan die norm.

Herkeuring voor het CBF-Keur voor Goede Doelen heeft in 2012 plaatsgevonden en leverde een verlenging op tot 1 januari 2016.

IGDF-keurmerk

Het lidmaatschap van de International Guide Dog Federation (IGDF) maakt dat geleidehondenscholen wereldwijd zijn aangesloten bij een gemeenschap die gewijd is aan het dienen van visueel gehandicapten. Die gemeenschap moet en wil haar kennis delen en een IGDF-lidmaatschap vergemakkelijkt dat. Het lidmaatschap betekent onder meer een erkenning van de toegelaten school en een regelmatige beoordeling van het proces van die school, hetgeen ervoor zorgt dat operationele normen worden gehandhaafd en verbeterd.

Algemeen Nut Beogende Instelling

In 2009 heeft de Belastingdienst KNGF Geleidehonden wederom aangewezen als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Deze status brengt met zich mee dat de organisatie over donaties geen schenkbelasting en over nalatenschappen geen erfbelasting verschuldigd is en donateurs hun giften binnen de daarvoor gestelde fiscale regels in mindering kunnen brengen op het fiscale inkomen.

JAARREKENING

Balans (na resultaatbestemming)

(bedragen x € 1.000,--)

	31 december 2012	31 december 2011
<u>ACTIVA</u>		
<i>Materiële vaste activa</i>	4.162	3.655
<i>Financiële vaste activa</i>	159	161
	<u>4.321</u>	<u>3.816</u>
<i>Vorraden</i>	32	46
<i>Vorderingen en overlopende activa</i>	1.274	958
<i>Effecten</i>	18.592	13.648
<i>Liquide middelen</i>	6.495	9.972
	<u>26.393</u>	<u>24.624</u>
<i>Totaal activa</i>	<u><u>30.714</u></u>	<u><u>28.440</u></u>
<u>PASSIVA</u>		
<i>Reserves en fondsen</i>		
<i>Continuïteitsreserve</i>	7.920	9.240
<i>Bestemmingsreserves</i>	19.481	16.220
<i>Bestemmingsfondsen</i>	767	715
	<u>28.168</u>	<u>26.175</u>
<i>Voorzieningen</i>	870	540
<i>Langlopende schulden</i>	408	550
<i>Kortlopende schulden</i>	1.268	1.175
<i>Totaal passiva</i>	<u><u>30.714</u></u>	<u><u>28.440</u></u>

JAARREKENING

Staat van baten en lasten

(bedragen x € 1.000,--)

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Baten			
Baten uit eigen fondsenwerving	6.020	4.035	4.747
Baten uit acties van derden	6	0	20
Subsidies van overheden/bijdragen van zorgverzekeraars	1.341	1.331	1.114
Baten uit beleggingen	1.264	920	656
Overige baten	4	10	12
Som der baten	8.635	6.296	6.549
Lasten			
Besteed aan doelstelling	5.307	5.429	4.941
Werving baten			
Kosten eigen fondsenwerving	559	664	522
Kosten beleggingen	85	81	84
Totaal wervingskosten	644	745	606
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	691	651	613
Som der lasten	6.642	6.825	6.160
Resultaat	1.993	-529	389
Toevoeging/onttrekking aan:			
- Continuïteitsreserve	-1.320	-142	-263
- Bestemmingsreserves	3.261	-387	550
- Bestemmingsfondsen	52	0	102
Totaal	1.993	-529	389

Bovenstaande verdeling van het resultaat is goedgekeurd door de raad van toezicht en verwerkt in de jaarrekening.

Kasstroomoverzicht

(bedragen x € 1.000,--)

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Bedrijfsresultaat	1.993	389
Aanpassingen:		
- Afschrijvingen	665	714
- Mutatie voorraden/ vorderingen	-302	420
- Mutatie schulden (kortlopend)	93	188
- Mutatie voorzieningen	330	17
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	786	1.339
<u>Kasstroom uit investeringen, financiering en beleggingen</u>		
Mutaties:		
- Investerings	-1.231	-208
- Desinvesteringen	59	68
- Effecten/beleggingen	-4.944	1.043
- Financiële vaste activa	2	25
- Langlopende schulden	-142	-142
Kasstroom uit investeringen, financiering en beleggingen	-6.256	786
Saldo	<u>-3.477</u>	<u>2.514</u>
<u>Mutaties liquide middelen</u>		
Stand liquide middelen per 1/1	9.972	7.458
Stand liquide middelen per 31/12	6.495	9.972
Verschil	<u>-3.477</u>	<u>2.514</u>

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2012

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld conform de algemeen geldende richtlijnen voor het opstellen van jaarverslagen alsmede de Richtlijnen voor de Jaarverslaglegging voor Fondsenwervende Instellingen (RJ 650).

Daarnaast is het jaarverslag opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen inzake financieel beheer goede doelen en beloning directie.

Verslaggevingsperiode

Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs (nominale waarde).

Ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Transacties in vreemde valuta

Transacties luidend in vreemde valuta worden omgerekend tegen de geldende wisselkoers per de transactiedatum. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers.

Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden naar euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen per transactiedatum. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden in de staat van baten en lasten opgenomen.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: handelsportefeuille, gekochte obligaties, verstrekte leningen en overige vorderingen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De kantoorgebouwen en -terreinen, machines en installaties, andere vaste bedrijfsmiddelen en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de economische gebruiksduur van het object verlengen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op terreinen (grond) en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

	<u>afschrijvingspercentage</u>
- Hoofdgebouw	5
- Kennel	7
- Dienstwoningen	0
- Infrastructuur	10
- Bedrijfswagens	15-30
- Inrichting/inventaris	20
- Machines, hard- en software	33

Op het onroerend goed dat is verkregen uit nalatenschappen en is opgenomen in de beleggingsportefeuille onroerend goed wordt niet afgeschreven.

De waarde van dat onroerend goed is gewaardeerd tegen de actuele waarde.

Financiële vaste activa

De leningen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs (nominale waarde) onder aftrek van noodzakelijk geachte waardeverminderingen.

Vorraden

Vorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten, zoals invoerrechten, transportkosten en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van voorraden.

Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (nominale waarde) onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva (vervolg)

Effecten

De ter beurse genoteerde effecten worden, met uitzondering van de obligaties die deel uitmaken van de statische portefeuille, gewaardeerd tegen reële waarde (marktwaaarde). De obligaties die deel uitmaken van de statische portefeuille worden aangehouden tot het einde van de looptijd van deze obligaties en zij worden gewaardeerd tegen aflossingswaarde. Alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van de beursgenoteerde effecten worden verantwoord in de staat van baten en lasten.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is gevormd om de continuïteit te waarborgen in geval van (tijdelijk) sterk tegenvallende opbrengsten.

Bestemmingsreserves

De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserves is door de directie met goedkeuring van de raad van toezicht bepaald en betreft geen formele verplichting. De directie kan deze beperking met toestemming van de raad van toezicht opheffen.

Bestemmingsfonds(en)

Bestemmingsfonds(en) betreffen middelen die zijn verkregen van derden (schenkers) met een door die derden aangegeven specifieke bestemming.

Voorzieningen

Voor verwachte kosten inzake onderhoud van panden, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd, gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan.

Toegezegde bijdrageregeling

De stichting heeft aan haar werknemers een toegezegde pensioenregeling toegekend. In overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving Richtlijn 271.310, wordt deze toegezegde pensioenregeling in de jaarrekening verwerkt als een toegezegde bijdrageregeling. De stichting heeft in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen, anders dan hogere toekomstige premies.

Voor zover bekend, zijn er per balansdatum geen tekorten of overschotten bij het bedrijfstakpensioenfonds die van invloed kunnen zijn op de omvang van de in de toekomst te betalen premies.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta zijn herleid naar euro's met gebruikmaking van de gewogen gemiddelde omrekeningskoersen voor de betreffende periodes.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Donaties en giften

Donaties en giften worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen, met uitzondering van ontvangsten die kunnen worden toegerekend aan een periode waarvoor een bepaalde mailingactie heeft plaatsgevonden. Giften van een zaak in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland. De inzet van vrijwilligers wordt niet in geld gewaardeerd.

Baten uit nalatenschappen

Nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar waarin ze worden ontvangen verantwoord als baten uit nalatenschappen, voor zover deze niet al in een voorgaand boekjaar zijn verantwoord.

Verkoop van artikelen

Opbrengsten uit de verkoop van artikelen worden onder de baten tegen de brutowinst opgenomen. De brutowinst is de netto-omzet verminderd met de kostprijs van de verkochte artikelen. Onder de netto-omzet wordt verstaan de opbrengst onder aftrek van kortingen en over de omzet geheven belastingen. Onder de kostprijs wordt verstaan de inkoopwaarde van de goederen, verhoogd met de op de inkoop en verkoop drukkende directe (aan derden betaalde) verwervingskosten. De door de fondsenwervende instelling in dit verband gemaakte eigen kosten worden als kosten van fondsenwerving verantwoord.

Kostentoerekening

Kosten worden toegerekend aan de doelstelling, werving baten en beheer & administratie op basis van de volgende uitgangspunten:

- Direct toerekenbare kosten worden direct toegerekend.
- Niet direct toerekenbare kosten worden in eerste instantie toegerekend aan het bedrijfsonderdeel waarop deze kosten betrekking hebben (bijv. ICT, huisvesting, Secretariaat etc.). Vervolgens worden deze onderdelen toegerekend aan de hand van de volgende uitgangspunten:
 - Toerekening van de personeelskosten vindt zo veel mogelijk plaats op basis van (een inschatting van) de werkelijke tijdsbesteding. De personele kosten van de medewerk(st)ers van de afdelingen Communicatie en Secretariaat zijn hierdoor in 2012 als volgt verdeeld:
 - Communicatie: 28% fondsenwerving en 72% doelstelling;
 - Secretariaat: 35% doelstelling, 33% fondsenwerving en 32% beheer & administratie.
 - Kosten ICT worden toegerekend op basis van het aantal werkplekken.
 - Kosten P&O, groepsverzorging worden toegerekend op basis van de personele bezetting.
 - De huisvestingskosten worden toegerekend op basis van de verhouding tussen het gebruik van de directe ruimten.
 - Rentetoerekening is niet van toepassing.
 - De afschrijvingen van (algemene) hard- en software worden verdeeld aan de hand van het aantal werkplekken.
 - De afschrijving van panden wordt overeenkomstig de sleutel van huisvesting toegerekend.

Toelichting op de balans

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

(bedragen x € 1.000,--)

	Gebouwen, terreinen en infrastructuur	Vervoer- middelen	Inrichting/ inventaris	Hard- en software	Totaal
Aanschafwaarde					
Saldo 1 januari 2012	7.346	787	531	381	9.045
Investeringsen	836	80	45	270	1.231
Desinvesteringen	56	33	0	1	90
Saldo 31 december 2012	8.126	834	576	650	10.186
Afschrijvingen					
Saldo 1 januari 2012	4.125	545	460	260	5.390
Afschrijvingen	344	92	33	196	665
Desinvesteringen		30	0	1	31
Saldo 31 december 2012	4.469	607	493	455	6.024
Boekwaarde per					
31 december 2012	3.657	227	83	195	4.162

Gebouwen, terreinen en infrastructuur

De aanschafwaarde heeft betrekking op de aankoopwaarde van grond aan de Amsteldijk Noord 42 te Amstelveen, alsmede op drie dienstwoningen en het oude kennelgebouw aldaar. Het oude kennelgebouw is volledig afgeschreven. Op grond en de dienstwoningen wordt niet afgeschreven.

Tevens zijn hieronder de investeringen verantwoord die in het complex aan de Amsteldijk Noord 42 zijn gedaan in een (nieuwe) kennel (€ 2,6 mln.), een (nieuw) hoofdgebouw (€ 2,9 mln.) en (nieuwe) infrastructuur (€ 0,9 mln.). Deze investeringen worden afgeschreven. In 2012 is het terrein met opstallen aan de Amsteldijk Noord 43 gekocht voor € 0,8 mln. De WOZ-waarde van het gehele complex aan de Amsteldijk is voor 2012 vastgesteld op € 5,3 mln. De gebouwen zijn verzekerd voor € 5,1 mln.

De hypothecaire zekerheid die op het complex Amsteldijk Noord 42 was gevestigd is in 2012 vervallen.

Ook is hieronder opgenomen het onroerend goed dat deel uitmaakt van de beleggingsportefeuille. De waarde van die portefeuille (met panden te Amsterdam, Bussum, Huizen en Den Haag) bedraagt ultimo 2012 € 514.000,-- (ultimo 2011 € 570.000,--). Deze waarde neemt af als gevolg van de verkoop van een van de panden te Amsterdam alsmede door een wijziging in de waarderingssystematiek. De panden die deel uitmaken van de beleggingsportefeuille zijn gewaardeerd tegen de actuele beleggingswaarde.

Vervoermiddelen

In 2012 zijn vier personenauto's aangekocht en twee buiten gebruik gesteld.

Ultimo 2012 bestaat het wagenpark uit twintig personenauto's, tien trainings- en twee cliëntenbussen.

Toelichting op de balans (vervolg)

Inrichting/inventaris

Hieronder zijn opgenomen de investeringen in inrichting, inventaris en machines van de kennel en het hoofdgebouw.

De investeringen van 2012 hebben betrekking op inventaris (circa € 22.000,--), inrichting (circa € 15.000,--) en machines (circa € 8.000,--).

Hard- en software

In 2012 is in het bedrijfssysteem "Tommy" een bedrag van circa € 120.000,-- geïnvesteerd. Met deze software worden o.a. de gegevens van de honden, de gezinnen, de cliënten en de zorgverzekeraars alsmede de onderlinge relaties vastgelegd. In 2012 is de 1e fase (een pilot) van het project E-learning met goed gevolg afgesloten en is een vervolgtraject ingezet. De bijbehorende investering hiervan bedraagt ca. € 90.000,--. In hardware is in 2012 een bedrag van circa € 60.000,-- geïnvesteerd ten behoeve van een digitale telefooncentrale met rand-apparatuur, 23 i-pads ten behoeve van het werken op afstand alsmede beeldschermen in hallen en vergaderzalen.

Van bovenstaande materiële activa wordt ultimo 2012 ruim € 0,7 mln. aangehouden voor de bedrijfsvoering en ruim € 3,5 mln. voor de directe aanwending in het kader van de doelstelling.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt weer te geven: (bedragen x € 1.000,--)

	Leningen u/g
Stand per 1 januari 2012	161
Mutaties:	
- Verstrekte geldlening	20
- Aflossing	22
Stand per 31 december 2012	159

Het betreft drie geldleningen, waarvan twee in het kader van de doelstelling. De geldleningen in het kader van de doelstelling betreffen een annuïteitenlening met een looptijd van 50 jaar (1969-2018) en een rentepercentage van 4, alsmede een in 2009 verstrekte hypothecaire geldlening van € 175.000,-- ter financiering van de uitbreiding van de productiecapaciteit van een toeleverancier. De looptijd van deze lineaire lening is 10 jaar; de rentevergoeding is vastgesteld op 4% per jaar. De derde lening betreft een in 2012 aan een personeelslid verstrekte lening van € 20.000,-- met een looptijd van 5 jaar en 10 maanden en een rentepercentage van 3%.

Toelichting op de balans (vervolg)

Vorraden

(bedragen x € 1.000,--)

De voorraden zijn beschikbaar voor de doelstelling en bestaan uit accessoires voor de honden.

Voorraad per 31 december

31 dec. 2012	31 dec. 2011
32	46

Vorderingen en overlopende activa

(bedragen x € 1.000,--)

Debiteuren
 Te vorderen uit nalatenschappen
 Te vorderen omzetbelasting (voorheffing)
 Te vorderen uit beleggingen (couponrente, dividend en rente)
 Voorschotten, vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen
 Totaal vorderingen

31 dec. 2012	31 dec. 2011
233	173
316	238
96	74
446	335
183	138
1.274	958

Het bedrag verantwoord onder debiteuren is inclusief de bijdragen van zorgverzekeraars voor de eerder afgeleverde honden, die ultimo dat jaar nog moeten worden ontvangen.

Alle vorderingen ultimo 2012 hebben een looptijd korter dan een jaar en zijn bij het opstellen van dit jaarverslag ontvangen.

Effecten

	Ultimo 2012		Ultimo 2011	
	x € 1.000,--	%	x € 1.000,--	%
Aandelen	3.887	21	2.210	16
Obligaties	14.705	79	11.438	84
Stand 31 december	18.592	100	13.648	100

De effecten zijn met uitzondering van de statische obligatieportefeuille, deze heeft een waarde van € 5,2 mln., gewaardeerd tegen beurswaarde. De statische portefeuille bevat uitsluitend obligaties met minstens een "AA-kwaliteit". Deze obligaties zijn opgenomen tegen de nominale waarde. Deze obligaties worden aangehouden totdat deze worden afgelost. De beurswaarde van deze statische obligatieportefeuille bedraagt € 6,2 mln. Tot de beleggingsportefeuille worden naast bovenstaande effecten ook gerekend de liquide middelen behorende bij de aandelen- en obligatieportefeuilles, het onroerend goed dat verkregen is uit nalatenschappen, alsmede de bedragen die op de geldmarkt worden uitgezet (daggeldleningen, deposito's etc.). Een overzicht van de beleggingen:

Vermogensbestanddelen	Ultimo 2012		Ultimo 2011	
	x € 1.000,--	%	x € 1.000,--	%
Aandelen	3.887	15	2.210	9
Obligaties	14.705	58	11.438	49
Liquiditeiten	6.193	25	9.437	40
Onroerend goed	514	2	570	2
Totaal	25.299	100	23.655	100

Het profiel van bovenstaande portefeuille verdient de kwalificatie "van defensief tot zeer defensief".

Toelichting op de balans (vervolg)

Het rendement van de verschillende beleggingsportefeuilles is als volgt:

<u>Vermogensbestanddelen</u>	<u>Werkelijk 2012</u>	<u>Begroot 2012</u>	<u>Werkelijk 2011</u>
Aandelen	8,0%	6,0%	-6,5%
Obligaties	8,3%	4,0%	5,6%
Liquiditeiten	1,7%	2,0%	1,7%
Onroerend goed	28,9%	3,0%	32,1%
Totaal	4,8%	3,9%	2,9%

Liquide middelen

(bedragen x € 1.000,--)

<i>Specificatie:</i>	<u>31 dec. 2012</u>	<u>31 dec. 2011</u>
Kas	1	1
ING Bank	238	293
Rabobank	5.809	5.866
Kasbank	110	3.491
ABN AMRO Bank	337	321
Totaal liquide middelen	6.495	9.972

In de liquide middelen ultimo 2012 zijn begrepen twee bedrijfsdepositorekeningen met een totale waarde van € 5,5 mln. en een rentevergoeding van 1,8%, een spaardepositorekening met een waarde van € 0,3 mln. en een rentevergoeding van 2,3% en een doelspaarrekening van ruim € 0,1 mln. met een rentevergoeding van 4,8%. Eén van de bedrijfsdepositorekeningen is ten behoeve van de Rabobank tot een bedrag van € 479.000,-- geblokkeerd. Het geblokkeerde bedrag komt overeen met het restant van de bij deze bank opgenomen geldlening.

De liquide middelen, die zijn ondergebracht bij de Kasbank, maken deel uit van de effectenportefeuille.

Reserves en fondsen

Het eigen vermogen van KNGF Geleidehonden is onderverdeeld in reserves en fondsen, waarbij de functie van het vermogen als leidraad is gebruikt. Hierdoor is dit vermogen verdeeld over reserves en fondsen met een bufferfunctie, met een financieringsfunctie of een specifieke doelstelling. De continuïteitsreserve en de reserve 'doorgaande levering honden' behoren tot de eerste categorie, de reserve ter financiering van vaste activa (zoals de bedrijfsgebouwen, voorraden e.d.) tot de tweede. De bestemmingsreserves/-fondsen, zoals het J.C. Bloemenfonds, behoren tot de laatste categorie. Daarnaast heeft het eigen vermogen ook de functie van bron van inkomsten. Het eigen vermogen dat niet is vastgelegd in activa voor de bedrijfsuitoefening wordt belegd. De opbrengsten uit de beleggingen worden jaarlijks volledig ten gunste van de exploitatie geboekt ter dekking van de kosten van het trainen en afleveren van geleidehonden.

Toelichting op de balans (vervolg)

(bedragen x € 1.000,--)

Reserves en fondsen

	31 dec. 2012	31 dec. 2011
Continuïteitsreserve	7.920	9.240
Bestemmingsreserves	19.481	16.220
Bestemmingsfondsen	767	715
Totaal reserves	28.168	26.175

Mutaties in de reserves in het boekjaar 2012:

	Continuïteits- reserve	Bestemmings- reserves	Bestemmings- fondsen	Totaal 2012	Totaal 2011
Stand per 1 januari	9.240	16.220	715	26.175	25.786
Mutaties:					
- Toevoeging via resultaatbestemming	0	4.149	95	4.244	1.394
- Besteding via resultaatbestemming	1.320	888	43	2.251	1.005
Stand per 31 december	7.920	19.481	767	28.168	26.175

(bedragen x € 1.000,--)

Continuïteitsreserve

	2012	2011
Stand per 1 januari	9.240	9.503
- Toevoeging via resultaatbestemming	0	0
- Besteding via resultaatbestemming	1.320	263
Stand per 31 december	7.920	9.240

De continuïteitsreserve is opgenomen om risico's op korte termijn af te dekken. De omvang van deze reserve is gebaseerd op de richtlijn van de Vereniging van Fondswervende Instellingen en komt overeen met 1,5 x bepaalde kostensoorten. Vanuit deze reserve is ultimo 2012 in de resultaatbestemming een bedrag vrijgevallen van € 1.320.000,--.

(bedragen x € 1.000,--)

Bestemmingsreserves	Stand per 1 jan. 2012	Toevoeging via resultaat- bestemming	Besteding via resultaat- bestemming	Stand per 31 dec. 2012
ICT	325		179	146
E-learning	272	213		485
Financiering activa	3.292	547		3.839
Doorgaande leveringen:				
- blindengeleidehonden	11.622	2.060		13.682
- autismegeleidehonden	0	650		650
80 jarig jubileum KNGF	0	100		100
Gebruik duurzame energie	0	275		275
Groei en verbreding activiteiten	0	304		304
Als bron van inkomsten	709		709	0
Totaal	16.220	4.149	888	19.481

Op bovenstaande bestemmingsreserves rust geen formele verplichting. De beperkte bestedingsmogelijkheid is aangegeven door de directie.

Toelichting op de balans (vervolg)

Bestemmingsreserve ICT

Voor de herautomatisering van het huidige bedrijfssysteem “Tommy”, dat zijn oorsprong in 1997 vindt, is een reservering getroffen. Tommy volgt alle honden van geboorte tot overlijden. Ook zijn de voorouders van de honden daarin vastgelegd. Met dit systeem worden tevens de puppypleeg-, fokgast- en adoptie-gezinnen en cliënten alsmede de relaties tussen hond en mens geregistreerd. Daarnaast wordt in Tommy het aantal uren dat met een hond is getraind bijgehouden. Ook de zorgverzekeraars (als financier van een deel van de kosten) hebben in Tommy een plek gekregen.

De kosten van de herautomatisering zijn geactiveerd. De afschrijvingslasten van deze activa worden ten laste van de staat van baten en lasten gebracht. Vanuit deze reserve is ultimo 2012 in de resultaatbestemming een bedrag vrijgevallen van € 179.000,--.

Bestemmingsreserve E-learning

Voor het digitaliseren van de theoretische leerstof voor cliënten, puppypleeg-gezinnen, fokgastgezinnen en personeel in opleiding c.q. voor het omzetten daarvan naar leerdoelen alsmede naar een interactieve en naar verdiepingsniveau gedifferentieerde online omgeving is ten laste van het resultaat 2011 en 2012 een reservering getroffen. Doel hiervan is de hiervoor genoemde doelgroepen op een efficiënte en voor elk van deze doelgroepen aangepaste wijze de noodzakelijke kennis op te laten doen.

Bestemmingsreserve financiering activa

De reserve financiering activa (bedrijfsvoering en doelstelling) betreft dat deel van het vermogen dat is vastgelegd in de activa ten behoeve van de bedrijfsvoering en doelstelling, bestaande uit de boekwaarde van de bedrijfsgebouwen, inclusief grond, de vervoermiddelen, inrichting, inventaris, hard- en software, verstrekte leningen en voorraden. Op basis van de balansposities per 31 december 2012 is de omvang van deze bestemmingsreserve bepaald op afgerond € 3,8 mln.

Bestemmingsreserves doorgaande leveringen honden

KNGF Geleidehonden is van mening dat zij ernaar moet streven om de huidige geleidehondengebruikers alle zekerheid te geven ten aanzien van de toekomstige vervanging van hun geleidehond. Daarvoor dient een bestemmingsreserve te worden gevormd. De maximale omvang van deze reserve is gebaseerd op de kosten van het vervangen van alle geleidehonden van het huidige cliëntenbestand in de komende acht jaar. Deze periode is gelijk aan de maximale looptijd van een geleidehond. Op basis van het huidige cliëntenbestand is de verwachting dat in de aankomende jaren 507 geleidehonden, waarvan 29 autismegeleidehonden moeten worden vervangen. Hiervoor is ruim € 22 mln. nodig. Voor het bepalen van de omvang van de benodigde reserve wordt op het benodigde bedrag in mindering gebracht het bedrag dat is opgenomen in de continuïteitsreserve van circa € 8 mln. Hiermee komt de benodigde bestemmingsreserve uit op een bedrag van circa € 14,3 mln.

Bestemmingsreserve 80 jarig jubileum KNGF

Ten behoeve van het 80 jarig jubileum in 2015 wordt ten laste van het resultaat 2012 een bedrag gereserveerd van € 100.000,--. In dat jaar zal ook aandacht gegeven worden aan het thema “100 jaar geleidehonden”.

Toelichting op de balans (vervolg)

Bestemmingsreserve gebruik duurzame energie

Ten behoeve van het gebruik van duurzame energie (zonnepanelen en bodemwarmtewisselaar) wordt ten laste van het resultaat van 2012 een bedrag gereserveerd van € 275.000,--.

Bestemmingsreserve groei en verbreding activiteiten

In 2012 is besloten om naast meer blindengeleidehonden en autismegeleidehonden ook assistentiehonden te fokken, op te leiden en af te leveren. Ook wordt uitvoering gegeven aan het verbreden en verdiepen van kennis op het gebied van oriëntatie en mobiliteit. Ter financiering hiervan is ten laste van het resultaat van 2012 deze reserve gevormd.

Reserve als bron van inkomsten

Deze reserve is ultimo 2012 vervallen.

Bestemmingsfondsen

Een bestemmingsfonds betreft middelen die zijn verkregen met een door derden aangegeven specifieke bestemming. De ontwikkeling in de bestemmingsfondsen is als volgt:

(bedragen x € 1.000,--)

	J.C. Bloemen- fonds	Uncle Harry- fonds	Fonds Jansen	T otaal 2012	Totaal 2011
Stand per 1 januari	555	25	135	715	613
Mutaties:					
- Toevoeging via resultaatbestemming	64	25	6	95	160
- Besteding via resultaatbestemming	12	25	6	43	58
Stand per 31 december	<u>607</u>	<u>25</u>	<u>135</u>	<u>767</u>	<u>715</u>

Bestemmingsfonds J.C. Bloemen

Wijlen de heer J.C. Bloemen heeft aan KNGF Geleidehonden een erfenis nagelaten van waaruit dit fonds is gevormd. Het doel hiervan is gedurende 60 jaar jaarlijks een bedrag beschikbaar te stellen ter dekking van (een deel van) de kosten van een geleidehond. In 2012 is een bedrag van € 12.000,-- vrijgevalen ten gunste van het resultaat.

Bestemmingsfonds "Uncle Harry"

Uncle Harry heeft KNGF Geleidehonden toegezegd jaarlijks een bedrag van € 25.000,-- ter beschikking te stellen ten behoeve van het vormen van een fonds op naam met als doel het financieren van de opleiding en aflevering van blindengeleidehonden.

Bestemmingsfonds "T.D.M.A. Jansen"

Wijlen de heer T.D.M.A. Jansen heeft aan KNGF Geleidehonden een deel van zijn erfenis nagelaten van waaruit dit fonds is gevormd. Dit fonds mag pas over 30 jaar aan de doelstelling worden besteed. De opbrengst van dit fonds mag daarentegen jaarlijks worden besteed aan de doelstelling. In 2012 betreft dit een bedrag van € 6.000,--.

Ontwikkeling in de reserves

De verwachte ontwikkeling in de reserves is in bijlage 1 opgenomen.

Toelichting op de balans (vervolg)

Voorzieningen

(bedragen x € 1.000,--)

<u>Onderhoudsvoorziening gebouwen en terreinen</u>	2012	2011
Stand per 1 januari	540	523
Dotaties	447	107
Onttrekkingen	117	90
Stand per 31 december	<u>870</u>	<u>540</u>

Onderhoudsvoorziening gebouwen en terreinen

Op basis van een meerjarenonderhoudsplan voor alle KNGF-gebouwen en -terreinen wordt jaarlijks een dotatie ten laste van de staat van baten en lasten gebracht en aan deze voorziening toegevoegd om de toekomstige onderhoudslasten daarvan te kunnen dekken. In 2012 zijn extra dotaties opgenomen om het achterstallige onderhoud van de twee aangekochte woningen aan de Amsteldijk Noord 43 weg te werken alsmede om de aldaar aanwezige vervuilde grond te reinigen.

Langlopende schulden

In 2002 is een geldlening afgesloten ad € 1.420.000,-- met een looptijd van 20 jaar. De (lineaire) aflossing bedraagt € 71.000 per jaar. In 2012 en in 2011 is op deze lening een bedrag van € 71.000,-- boetevrij extra afgelost. Het overeengekomen vergoedingspercentage is 4,8 per jaar. De hypothecaire zekerheid van € 3 mln., gevestigd op het bedrijfskantoorpand aan de Amsteldijk Noord te Amstelveen, is in 2012 vervallen.

(bedragen x € 1.000,--)

Kortlopende schulden

	31 dec. 2012	31 dec. 2011
Crediteuren	478	471
Belastingen, sociale en pensioenpremies	274	171
Aflossing hypothecaire geldlening (kortlopend deel)	71	71
Vooruitontvangen bedragen	374	373
Overige schulden	71	89
Totaal schulden op korte termijn	<u>1.268</u>	<u>1.175</u>

De onder dit hoofdstuk opgenomen verplichtingen hebben een looptijd korter dan één jaar. Verplichtingen die betrekking hebben op jaren gelegen na één jaar na balansdatum zijn verwerkt onder de langlopende schulden.

Onder de post "crediteuren" zijn ook opgenomen de nog te betalen bedragen. Ultimo 2012 is het totaal van de nog te betalen bedragen (posten waarvan de factuur/declaratie niet in 2012 is ontvangen) circa € 310.000,--.

De vooruitontvangen bedragen hebben volledig betrekking op de van sponsors en schenkers ontvangen bedragen, die besteed moeten/gaan worden in het nieuwe jaar.

Onder de overige schulden is ultimo 2012 opgenomen: nog te betalen voer honden bij puppypleeggezinnen en nog te betalen loon/vakantiedagen personeel.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(bedragen x € 1.000,--)

Baten uit eigen fondsenwerving	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Donaties en giften	2.705	2.282	2.600
Sponsoring	0	12	75
Nalatenschappen	3.299	1.730	2.062
Verkoop goederen	16	11	10
Totaal baten fondsenwerving	6.020	4.035	4.747

Donaties en giften

Onder de post “donaties en giften” zijn opgenomen de bijdragen van donateurs, notariële schenkers en adoptieouders van het “Adopteer een Pup”-concept. Ultimo 2012 zijn op deze post in totaal circa 46.000 particuliere donateurs geregistreerd. Ongeveer 15.000 van deze donateurs steunen ons als vaste donateur. Zij hebben KNGF Geleidehonden gemachtigd om periodiek een bedrag van hun bankrekening te incasseren. Circa 6.000 hiervan steunen ons als adoptieouder. Dit zijn personen die digitaal en symbolisch een pup hebben geadopteerd voor een bedrag van € 7,50 per maand.

Sponsoring

In 2011 werden sponsorgelden ontvangen van de bedrijven Eukanuba, Specsavers en Page. In 2012 zijn de sponsorcontracten met deze bedrijven niet verlengd.

Nalatenschappen

(bedragen x € 1.000,--)

Baten als gevolg van benoeming als:	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
- legataris	702	260	309
- erfgenaam	2.597	1.470	1.753
Totaal baten uit nalatenschappen	3.299	1.730	2.062

De begroting 2012 is gebaseerd op de gemiddelde werkelijke (bruto-) opbrengst over de drie daaraan voorafgaande jaren, waarbij de exceptioneel grote nalatenschappen (> € 0,5 mln.) buiten de berekening zijn gelaten.

In 2012 zijn 22 legaten ontvangen (begroot 26) en 29 erfstellingen (begroot 49).

De gemiddelde opbrengst per legaat is in 2012 sterk positief beïnvloed door twee legaten van elk € 175.000,-- en een van € 140.000,--. In de opbrengst van 2012 van de erfstellingen zijn drie grote uitkeringen opgenomen van resp. € 375.000,--, € 310.000,-- en € 255.000,--.

Verkoop goederen

Betreft de verkoopopbrengst van knuffelpups, shopperbags, paraplu's, sleutelhangers e.d.. Vanwege de geringe omvang van deze baten wordt geen specificatie van de opbrengst verkoop, de kostprijs en de brutowinst opgenomen.

Toelichting op de staat van baten en lasten (vervolg)

Baten uit acties van derden

Betreft acties die volledig door derden zijn georganiseerd en waarvan het risico niet door KNGF Geleidehonden wordt gedragen.

Subsidies van overheden/bijdragen van zorgverzekeraars

De begroting 2012 is gebaseerd op de verwachting dat in dat jaar 75 blindengeleidehonden zouden worden afgeleverd tegen een gemiddelde bijdrage van € 17.700,-- per hond. In totaal een vergoeding van ruim € 1,3 mln. Met betrekking tot de verwachte 10 herplaatsingen werd de aannahme gedaan dat hiervoor per saldo een totale vergoeding zou worden verkregen van € 13.000,--.

In 2012 zijn 75 blindengeleidehonden afgeleverd. Echter 3 honden zijn niet in aanmerking gekomen voor een vergoeding van de zorgverzekeraars. Voor de resterende 72 honden werd een gemiddelde vergoeding verstrekt van € 18.159,--, in totaal een bedrag van € 1,3 mln. Voor de in 2012 herplaatste vijf blindengeleidehonden werd per saldo een bedrag van € 34.000,-- ontvangen.

Ten opzichte van 2011 neemt de totale bijdrage van zorgverzekeraars in 2012 toe met ruim € 0,2 mln., enerzijds vanwege meer afgeleverde honden met een eerste vergoeding (9x) anderzijds vanwege indexering van de vergoeding (gemiddeld per hond € 247,--).

(bedragen x € 1.000,--)

Baten uit beleggingen

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Baten	1.264	920	656
Lasten	85	81	84
Resultaat	1.179	839	572

De opbouw van de baten uit beleggingen is als volgt:

<u>Baten uit beleggingen</u>	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
- Opbrengst couponrente	453	572	471
- Opbrengst dividend	71	192	63
- Gerealiseerd koersresultaat effecten	174	0	26
- Ongerealiseerd koersresultaat effecten	249	0	-230
- Gerealiseerd valutaresultaat	0	0	-17
- Opbrengst onroerend goed	183	31	224
- Renteopbrengst liquiditeiten	134	125	119
Totaal opbrengsten	1.264	920	656

De werkelijke baten in 2012 overtreffen de begroting met ruim € 0,3 mln.

De belangrijkste oorzaken hiervan zijn enerzijds hogere aandelen- en obligatiekoersen, anderzijds een positiever resultaat op de onroerendgoedportefeuille. Dit laatste is toe te schrijven aan het resultaat van circa € 150.000,-- dat werd behaald door de verkoop van een van de panden uit de onroerendgoedportefeuille.

Overige baten

Hieronder zijn verantwoord de vergoedingen van verkoop honden die het einddoel niet hebben gehaald.

Toelichting op de staat van baten en lasten (vervolg)

Besteed aan doelstelling

De bestedingen aan de doelstelling zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000,--)

<u>Kosten van:</u>	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Kosten fokken/externe basistraining	950	964	927
Verblijf honden in kennel te Amstelveen	741	753	708
Kosten interne opleiding/afleveringen	1.724	1.975	1.812
Kosten project PAWS	74	102	44
Innovatie/R&D	41	100	0
Voorlichting, werving cliënten en onderzoek	459	562	495
Aandeel in huisvesting, secretariaat, P&O, ICT, Facilitaire dienst en salarisadministratie	1.318	973	955
Totaal besteed aan doelstelling	5.307	5.429	4.941

De bestedingen aan de doelstelling zijn ook als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000,--)

<u>Kostencategorie</u>	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Aankopen en verwervingen	737	740	736
Uitbesteed werk	423	647	426
Publiciteit en communicatie	205	249	184
Personeelskosten	2.747	2.825	2.713
Huisvestingskosten	571	277	250
Kantoor- en algemene kosten	120	142	117
Afschrijvingen	504	549	515
Totaal	5.307	5.429	4.941

In de aankopen en verwervingen zijn begrepen de kosten van het fokken van pups, de aankoopkosten van pups van derden, de kosten van de externe opleiding (de periode dat de pups ondergebracht zijn bij de puppypleeggezinnen), de kosten van verblijf van de honden in opleiding (voer, medische kosten etc.) alsmede de autokosten. De post uitbesteed werk heeft voornamelijk betrekking op uitbesteed werk aan externe trainers en onderzoek. In 2012 is minder werk uitbesteed dan begroot. Veruit de belangrijkste post binnen de kosten van de doelstelling is de personeelslast. Deze last houdt verband met de volgende personele bezetting:

(x 1 fte)

<u>Afdeling</u>	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
PPZ	10,4	10,1	10,8
Kennel	10,5	10,5	10,7
Opleiding	24,0	24,7	24,7
Communicatie	4,8	5,4	4,8
Aandeel in staf	4,6	4,6	4,2
Totaal	54,3	55,3	55,2

Ook in 2012 bleef de loonontwikkeling binnen de gestelde kaders.

Toelichting op de staat van baten en lasten (vervolg)

Besteed aan doelstelling (vervolg)

In de begrote afschrijvingslasten voor 2012 is rekening gehouden met een afschrijving van de investering in het project E-learning. Dit project is echter niet in 2012 opgeleverd waardoor in dat jaar geen afschrijving ad € 50.000,-- heeft plaatsgevonden.

Bestedingspercentage

KNGF Geleidehonden streeft naar een verhoging van het aantal af te leveren geleidehonden. Dit streven heeft in 2011 ertoe geleid dat 80 honden zijn afgeleverd, waarvan 9 in het kader van het autismegeleidehondenproject. In 2012 zijn 96 honden afgeleverd, waarvan 16 in het kader van het autismegeleidehondenproject.

Onderstaand zijn de totale bestedingen aan de doelstelling in relatie tot de totale baten weergegeven:

		Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Totaal baten	(x € 1.000,-)	8.635	6.296	6.549
Totaal bestedingen doelstelling	(x € 1.000,-)	5.307	5.429	4.941
Bestedingspercentages		61,5	86,2	75,4

De percentages van de werkelijke bestedingen worden zeer sterk beïnvloed door de fluctuerende baten.

Kosten eigen fondsenwerving

De kosten van eigen fondsenwerving zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000,--)

<u>Kostencategorie</u>	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Uitbesteed werk	34	43	37
Publiciteit en communicatie	298	385	268
Personeelskosten	172	190	176
Huisvestingskosten	25	14	11
Kantoor- en algemene kosten	13	15	14
Afschrijvingen	17	17	16
Totaal	<u>559</u>	<u>664</u>	<u>522</u>

Onder de post uitbesteed werk zijn verantwoord de kosten van de controle op de afwikkeling van nalatenschappen. Deze activiteit is uitbesteed aan bureau nalatenschappen' van Stichting VFI-diensten.

De kosten van publiciteit en communicatie blijven in 2012 ruim binnen de gestelde budgetten omdat enerzijds minder activiteiten zijn uitgevoerd en anderzijds omdat kosten van de uitgevoerde activiteiten lager uitvielen dan geraamd.

Toelichting op de staat van baten en lasten (vervolg)

De personeelskosten hebben betrekking op de volgende fte's:

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011	(x 1 fte)
Fondsenwerving	1,9	1,9	1,9	
Aandeel in staf	1,5	1,6	1,5	
Totaal	3,4	3,5	3,4	

Norm voor kosten eigen fondsenwerving

Ook voor het onderdeel kosten eigen fondsenwerving is een meerjarenraming opgesteld. Het eerste jaar van die raming is de begroting voor dat jaar en geldt als taakstellend.

Onderstaand zijn de kosten van eigen fondsenwerving in relatie tot de baten uit eigen fondsenwerving weergegeven voor de jaren:

		Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Baten eigen fondsenwerving	(x € 1.000,-)	6.020	4.035	4.747
Kosten eigen fondsenwerving	(x € 1.000,-)	559	664	522
Kostenpercentage fondsenwerving		9,3	16,5	11,0

Het kostenpercentage fondsenwerving blijft ruim onder de begroting en ruim binnen de CBF-norm van 25%.

Kosten beleggingen

De kosten van beleggingen zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000,--)

Kostencategorie	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Uitbesteed werk	66	62	61
Personeelskosten	13	13	13
Huisvestingskosten	4	4	2
Kantoor- en algemene kosten	0	0	6
Afschrijvingen	2	2	2
Totaal	85	81	84

De kosten van de beheerders van de effecten- en onroerendgoedportefeuilles zijn verantwoord onder uitbesteed werk.

De personeelskosten, huisvestingskosten en afschrijvingen hebben betrekking op de kosten van de beleggingsadministrateur (zowel in 2012 als in 2011; 0,2 fte).

Toelichting op de staat van baten en lasten (vervolg)

Kosten beheer en administratie

De kosten van beheer en administratie zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000,--)

<u>Kostencategorie</u>	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Uitbesteed werk	56	58	40
Personeelskosten	411	418	389
Huisvestingskosten	94	34	39
Kantoor- en algemene kosten	60	76	60
Afschrijvingen	43	35	48
Rentelasten (hypotheek o/g)	27	30	37
Totaal	691	651	613

Onder uitbesteed werk zijn opgenomen de kosten van extern advies van juristen, accountant e.d.

De personeelskosten hebben betrekking op de volgende fte's:

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Financiën & Administratie	2,7	2,7	2,7
Directie	1,0	1,0	1,0
Aandeel in staf	1,3	1,4	1,4
Totaal	5,0	5,1	5,1

Bezoldiging directeur

Onder de personeelskosten is ook verantwoord de bezoldiging van de directeur. De raad van toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Dit beleid wordt periodiek geactualiseerd.

Bij de bepaling van dit bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt KNGF Geleidehonden de Adviesregeling Beloning Directeuren van Goede Doelen van VFI en de Code goed bestuur voor goede doelen. Deze adviesregeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij KNGF Geleidehonden vindt plaats door de raad van toezicht.

Toelichting op de staat van baten en lasten (vervolg)

Specificatie bezoldiging directeur 2012

Naam:	Mevr. E.C. Greve
Dienstverband:	onbepaald
Aantal uren per week:	38
Parttime percentage:	1
Periode:	van 1/1 t/m 31/12

Jaarinkomen	(x € 1,--)
- bruto salaris	107.500
- vakantiegeld	8.600
- eindejaarsuitkering	8.100
Totaal jaarinkomen	124.200
Sociale lasten (wg-deel)	5.000
Belastbare vergoedingen/bijtellings	3.600
Pensioenpremie (wg-deel)	24.300
Totaal bezoldiging 2012	157.100

Aan de directeur is geen lening, voorschot of garantie verstrekt.
De benoeming van de directeur is voor onbepaalde tijd.

De leden van de raad van toezicht ontvangen geen bezoldiging voor hun werkzaamheden. Aan de leden van de raad van toezicht zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Norm voor beheer en administratie

Ook voor het onderdeel beheer en administratie is een meerjarenraming opgesteld. Het eerste jaar van die raming is de begroting voor dat jaar en geldt als taakstellend. Onderstaand zijn de kosten van beheer en administratie in relatie tot de totale lasten van KNGF Geleidehonden weergegeven voor de jaren:

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Kosten beheer en administratie (x € 1.000,--)	691	651	613
Totale kosten (x € 1.000,--)	6.642	6.825	6.160
Kostenpercentage	10,4%	9,5%	10,0%

KNGF Geleidehonden streeft naar verdere verlaging van de kosten van beheer en administratie.

Toelichting op de lastenverdeling

Specificatie en verdeling kosten naar bestemming

(bedragen x € 1.000,--)

Bestemming	Doelstelling	Fondsen- werving	Beleggingen	Beheer en administratie	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Aankopen en verwervingen	737				737	740	736
Uitbesteed werk	423	34	66	56	579	810	564
Publiciteit en communicatie	205	298			503	634	452
Personeelskosten	2.747	172	13	411	3.343	3.446	3.291
Huisvestingskosten	571	25	4	94	694	329	302
Kantoor- en algemene kosten	120	13	0	60	193	233	197
Afschrijving en rente	504	17	2	70	593	633	618
Totaal	5.307	559	85	691	6.642	6.825	6.160

Toelichting op lastenverdeling (vervolg)

(bedragen x € 1.000,--)

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
<u>Specificatie aankopen en verwervingen</u>			
Autokosten	257	289	263
Kosten fokken, fokhonden	101	64	45
Kosten pups bij puppypleeggezinnen	241	250	273
Medische kosten honden in kennel	41	41	36
Voer en materialen honden in kennel	33	29	31
Overige kosten	64	67	88
Totaal aankopen en verwervingen	<u>737</u>	<u>740</u>	<u>736</u>

(bedragen x € 1.000,--)

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
<u>Specificatie uitbestedingen</u>			
Kosten training honden	309	364	359
Kosten onderzoek/R&D	47	200	23
Kosten beheer beleggingen/bankkosten	66	62	67
Kosten docenten (PAWS)	38	37	4
Kosten P&O (arbodienst, advisering)	33	52	37
Kosten controle afwikkeling nalatenschappen	32	41	36
Kosten accountant	22	27	26
Kosten juridische bijstand	18	10	3
Kosten beleidsplanning	14	17	9
Totaal uitbestedingen	<u>579</u>	<u>810</u>	<u>564</u>

(bedragen x € 1.000,--)

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
<u>Specificatie publiciteit en communicatie</u>			
Kosten voorlichting	205	249	184
Kosten fondsenwerving	298	385	268
Totaal uitbestedingen	<u>503</u>	<u>634</u>	<u>452</u>

(bedragen x € 1.000,--)

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
<u>Specificatie personeelskosten</u>			
Salarissen	2.542	2.578	2.446
Sociale lasten	346	367	325
Pensioenlasten	226	219	212
Ontvangen ziekengeld	-45	0	-31
Overige personeelskosten	222	233	259
Kosten interne opleiding	14	20	13
Inhuur tijdelijk personeel/uitzendkrachten	38	29	67
Kosten inzet personeel	<u>3.343</u>	<u>3.446</u>	<u>3.291</u>

Toelichting op lastenverdeling (vervolg)

Personeelsbestand

De fte's zijn als volgt over de verschillende afdelingen verdeeld:

(in fte's)

Afdelingen	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
- Puppypleeggezinenzorg	10,4	10,1	10,8
- Kennel	10,5	10,5	10,7
- Opleiding	24,0	24,7	24,7
- Communicatie	6,7	7,3	6,6
- Financiën & Administratie, ICT en facilitair	6,0	6,0	6,0
- Secretariaat en Personeel & Organisatie	4,3	4,4	4,1
- Directie	1,0	1,0	1,0
Totaal	62,9	64,0	63,9

(bedragen x € 1.000,--)

Specificatie huisvestingskosten	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Dotatie aan de onderhoudsvoorziening	448	107	107
Schoonmaakkosten gebouwen	87	84	78
Energie en water	65	66	53
Onderhoudskosten terreinen	56	47	39
Verzekeringen/belastingen/vergunningen	21	21	18
Overige kosten	17	4	7
Totaal	694	329	302

In 2012 zijn extra dotaties aan de onderhoudsvoorziening opgenomen ten behoeve van het wegwerken van achterstallig onderhoud van de in 2012 aangekochte woningen alsmede ten behoeve van het reinigen van vervuilde grond aldaar.

(bedragen x € 1.000,--)

Specificatie kantoor- en algemene kosten	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Kosten ICT (onderhoud)	49	61	52
Secretariaatskosten (porti, kantoorben.)	29	29	31
Kosten (salaris)administratie	21	20	24
Autokosten - algemeen	15	14	12
Kosten groepsverzorging (kantine)	25	22	25
Kosten internationale contacten	3	10	3
Kosten (rvt-)vergaderingen	2	10	4
Kosten verzekeringen	5	5	7
Kosten PAWS	12	33	10
Overige kosten PPZ	4	5	10
Overige kosten Kennel	10	7	3
Overige kosten Opleiding	11	7	6
Overige algemene kosten	7	10	10
Totaal	193	233	197

Toelichting op lastenverdeling (vervolg)

(bedragen x € 1.000,--)

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Specificatie afschrijving en rente			
Afschrijvingen	566	604	581
Rentelasten	27	29	37
Totaal	593	633	618

Overige gegevens

(bedragen x € 1.000,--)

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Resultaat bestemming			
Het resultaat is als volgt bestemd:			
- Continuïteitsreserve	-1.320	-142	-263
- Bestemmingsreserves	3.261	-387	550
- Bestemmingsfondsen	52	0	102
Totaal	1.993	-529	389

Bovenstaande verdeling van het resultaat is goedgekeurd door de raad van toezicht en verwerkt in de jaarrekening.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie en de Raad van Toezicht van Stichting Koninklijk Nederlands Geleidehonden Fonds

Wij hebben de jaarrekening over 2012 van Stichting Koninklijk Nederlands Geleidehonden Fonds te Amstelveen gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de staat van baten en lasten over 2012 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen'. De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Koninklijk Nederlands Geleidehonden Fonds per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen'.

Verklaring betreffende het jaarverslag

Wij vermelden dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen' is opgesteld. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amstelveen, 22 april 2013

KPMG Accountants N.V.

S. Haringa RA

Bijlage

	(bedragen x € 1.000,--)				
	Meerjarenraming				
	2013	2014	2015	2016	2017
Baten uit					
Eigen fondsenwerving	4.557	4.601	4.636	4.672	4.718
Acties van derden	2	2	2	2	2
Subsidies van overheden/bijdragen van zorgverzekeraars	1.298	1.438	1.582	1.732	1.866
Baten uit beleggingen	1.028	1.028	1.029	1.029	1.029
Overige baten	10	10	10	10	10
Som der baten	6.895	7.079	7.259	7.445	7.625
Lasten					
Besteed aan doelstelling	5.549	5.699	6.265	6.142	6.163
Werving baten					
Kosten eigen fondsenwerving	717	737	753	768	780
Kosten beleggingen	82	86	87	90	90
Totaal wervingskosten	799	823	840	858	870
Beheer en administratie					
Kosten beheer en administratie	621	625	627	631	636
Som der lasten	6.969	7.147	7.732	7.631	7.669
Resultaat	-74	-68	-473	-186	-44
Verdeling resultaat:					
- ten laste van de bestemmingsreserves	-51	-70	-475	-188	-46
- ten laste/gunste van de bestemmingsfondsen	-23	2	2	2	2
Totaal	-74	-68	-473	-186	-44

Meerjarenraming 2013-2017

Meerjarenraming 2013-2017 (vervolg)

Vorenstaande meerjarenraming is gebaseerd op de volgende **doelstellingen**:

Meerjarenraming					
	2013	2014	2015	2016	2017
	70	75	80	85	90
	10	10	10	10	10
	15	15	15	15	15
	5	10	15	20	20
	5	5	5	5	5
	105	115	125	135	140

Aantal af te leveren geleidehonden:

Blindengeleidehonden
Herplaatste geleidehonden
Autismegeleidehonden
Assistentiehonden
Buddyhonden
Totaal aantal afleveringen

Aantal pups

Aantal pups uit eigen fok
Aantal pups van derden
Totaal aantal pups

149	162	175	184	192
21	23	25	26	29
170	185	200	210	221

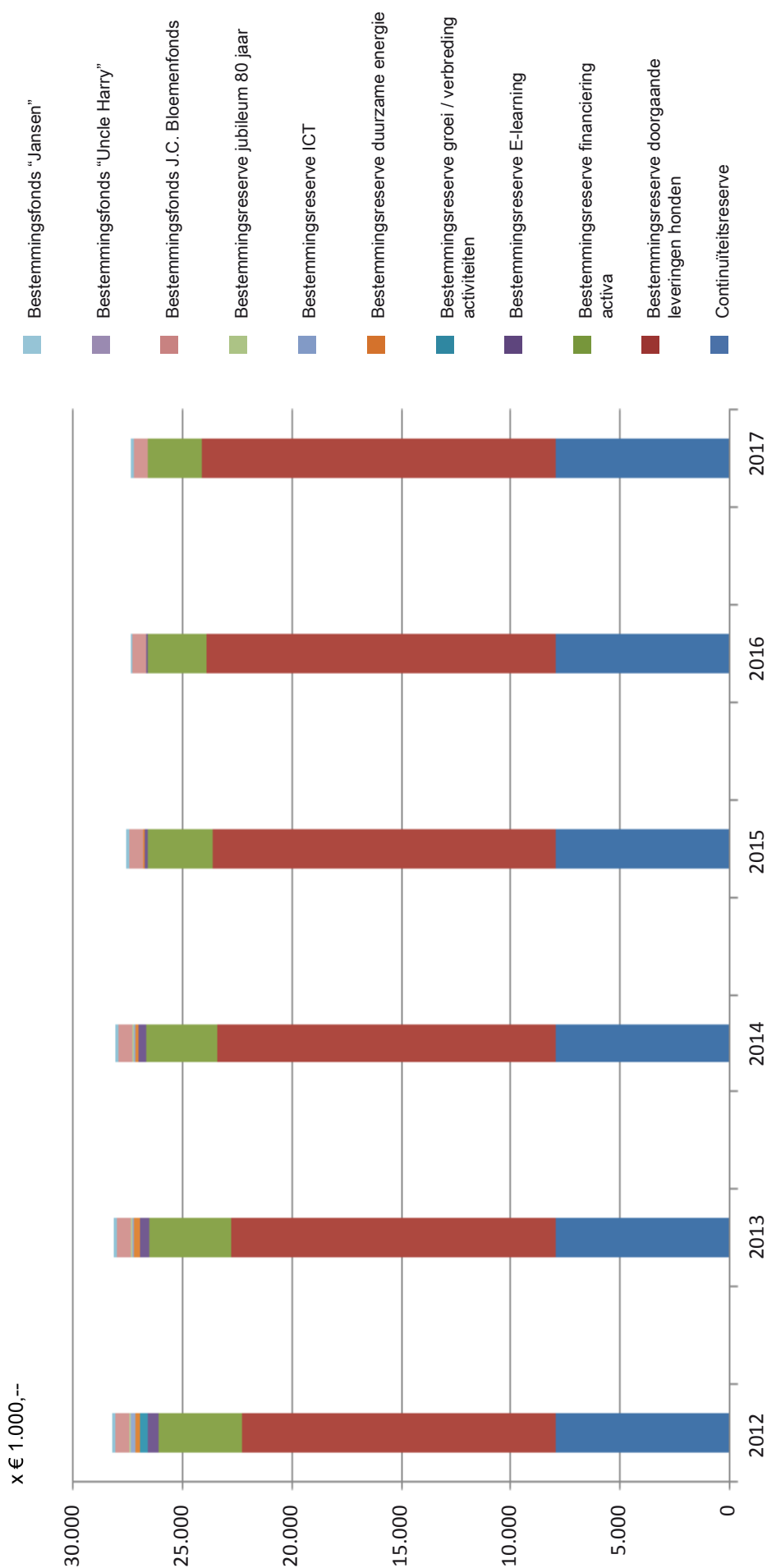
Aantal fokhonden

- Fokteven
- Dekreuen
Totaal aantal fokhonden

39	39	39	39	39
11	11	11	11	11
50	50	50	50	50

Meerjarenraming 2013-2017 (vervolg)

Verwachte ontwikkeling van de bestemmingsreserves en -fondsen

Disclaimer

In geval van verschillen of inconsistenties tussen de op deze site opgenomen teksten en cijfermatige opstellingen en die in de originele jaarrekening zoals gedeponereerd bij het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF), prevaleert de laatste.